

Kommunplan

med

Årsbudget 2019 och

Utblick 2020-2022

Socialdemokraterna

GÄVLE

Innehållsförteckning

Beslutsförslag.....	4
Politisk huvudskrivelse.....	6
Ekonomiska förutsättningar 2019-2021	7
Vision 2025	9
Stärk ledarskapet och samverkan	9
Koncernen Gävle kommun sätter samarbete i fokus.....	12
Utvecklingen i omvärlden och inom kommunkoncernen.....	13
Samhällsekonomisk utveckling	13
Globalt.....	13
Sverige.....	14
Kommunsektorn	15
Statliga beslut och åtgärder	17
Förutsättningar för Gävle kommun	18
Befolkningsutveckling/åldersstruktur	18
Kommunens ekonomi i senaste bokslut/prognos	18
Budgetmodell och kalkylförutsättningar	19
Finansiell analys kommunen	21
Allmänt.....	21
Tidigare resultat.....	21
Verksamhetens nettokostnader	23
Pensionskostnadernas utveckling.....	24
Skatteintäkter mm.....	26
Finansiella intäkter och kostnader	26
Tillgångar, skulder och eget kapital	27
Investeringar och finansiering	29
Likviditet	30
Känslighetsanalys.....	30
Nämndöversikt.....	31
Driftramar	31
Politiska uppdrag och resurssättning	32

Resurser och riktade uppdrag för de kommunala nämnderna 2019	34
Kommunstyrelsen.....	34
Samhällsbyggnadsnämnden	37
Kultur och fritidsnämnden.....	39
Utbildningsnämnden.....	41
Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden.....	44
Socialnämnden.....	47
Omvårdnadsnämnden.....	49
Valnämnden.....	52
Överförmyndarnämnd.....	52
Finansförvaltning.....	53

Bilaga 1 Ekonomiska sammanställningar

Bilaga 2 Kommunövergripande mål

Bilaga 3 Ägardirektiv till de kommunala bolagen

Bilaga 4 Investeringsplan

Bilaga 5 Exploateringsbudget

Beslutsförslag

1. Att fastställa Gävle kommuns utdebitering år 2019 till 22:26 per skattekrone.
2. Att fastställa föreliggande förslag till kommunövergripande mål, indikatorer och uppdrag samt ägardirektiv för nämnder och bolagsstyrelser i enlighet med bilaga 2 och 3 tillsammans med bilagda ekonomiska beräkningar, bilaga 1, och uppdrag för perioden 2019-2022.
3. Att fastställa kommunens resultat- och balansbudget för åren 2019-2022.
4. Att fastställa föreslagna driftsramar till kommunens nämnder och styrelse, samt att dessa är skyldiga att inrymma verksamheten inom de tilldelade budgetramarna.
5. Att bemyndiga kommunstyrelsen att förfoga över centrala anslag för oförutsedda behov, projektmedel mm.
6. Att fastställa föreslagen investeringsplan och exploateringsbudget enligt bilaga 3 och 4 för kommunen, inklusive investeringar hos de kommunala bolagen som riktas mot den kommunala skattefinansierade verksamheten.
7. Att fastställa föreslagna ombudgeteringar år 2018 av investerings- och exploateringsprojekt enligt bilaga 3 med totalt -10375 tkr avseende anläggningstillgångar i allmän platsmark, med -19467 tkr avseende nettoexploateringsutgift, med 0 tkr avseende investeringar hos kommunen, med 31053 tkr avseende investeringar hos Gavlefastigheter riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet, samt med **2800** tkr avseende investeringar hos Gavlegårdarna riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet.
8. Att bemyndiga kommunstyrelsen att medge igångsättningstillstånd för projekt med statsbidrag eller liknande, samt att ålägga kommunstyrelsen att till kommunfullmäktige rapportera om vidtagna åtgärder och samtidigt hemställa om medelsanvisning.
9. Att uppmärksamma nämnderna på att investeringsobjekt överstigande 25 mnkr inte får igångsättas utan kommunstyrelsens medgivande.
10. Att godkänna förslag till budget åren 2019-2021 för stadshuskoncernens bolag och Gävle Vatten AB.
11. Att fastställa föreslagna investeringsramar för affärsinvesteringar avseende bolag inom stadshuskoncernen och Gävle Vatten AB, samt att den operativa beslutsordningen ska gälla inför investeringarnas verkställande inom stadshuskoncernen.
12. Att uppmana nämnder och bolag att avlämna månads-, delårsrapporter och årsredovisning enligt anvisningar från kommunledningskontoret.

13. Att ålägga kommunledningskontoret att göra erforderliga tillägg och justeringar av ekonomiska sammanställningar i budget utifrån liggande budgetförslag.

Politisk huvudskrivelse

Trygghet, Tillit och Framtidstro

Aldrig i modern tid har det varit tydligare än nu att det är när vi tillsammans gör insatser, som vi bäst lyckas skapa ett mer jämlikt samhälle. Att skapa och upprätthålla motsättningar mellan människor leder inte utvecklingen framåt.

Gävle växer, det vet vi och det tycker vi är bra. En följd av detta är att det behövs nya bostäder, arbetstillfällen, infrastruktur, parker, förskolor, skolor och äldreboenden. Det ger både utmaningar och möjligheter till utveckling.

Men så länge vi ser att det finns problem med arbetslöshet, bostadsbrist, för låga utbildningsresultat, segregation, sociala problem, för få platser på högskolan, en svag tillit till det politiska systemet och ett växande antal unga och äldre med stödbehov, så har vi ett viktigt jobb att göra. Men läget är långt ifrån hopplöst.

För att vi ska klara våra gemensamma utmaningar och för att alla ska kunna dra nytta av tillväxten så behövs det en aktiv politik som vågar peka ut en riktning i samråd med medborgare, föreningar, företag och myndigheter. Vi socialdemokrater vill bygga bort bostadsbristen, köerna i välfärden och segregationen i vår stad. Vi vill förebygga otrygghet, social oro och att människor lämnas utanför. Vi vill rusta alla människor för framtidens arbetsmarknad och framtidens krav. Vi vill ha en hållbar samhällsutveckling som ger framtida generationer goda möjligheter att välja hur de vill leva sina liv. Vi vet att det går. För att uppnå en förändring måste mer insatser ske i tidiga stadier för att förhindra uppkomsten av mer allvarliga problem.

Människors trygghet är vår högsta prioritet. Vi vill att alla som bor och verkar i vår kommun ska känna att vi gör Gävle tillsammans. Samhället ska kunna möta upp barn, unga, vuxna och äldres behov, oavsett var i kommunen de bor oavsett vilka förutsättningar man har. Hinder ska undanröjas och klyftorna mellan staden och de yttre kommundelarna, mellan fattig och rik och mellan ung och gammal, ska slutas.

Ingen ska behöva tvivla på att det är just i Gävle som nya möjligheter kan öppna sig. I vårt Gävle ska varje människa kunna nå sin fulla potential. Det är i Gävle vi möter både det lokala och det globala. Att bejaka framtidstro innebär att vi kan svara på frågorna om hur vi möter demografiska utmaningar, samhällsklyftor, klimatförändringar och social oro och hur vi, i ett samhälle som hela tiden förändras och utvecklas, inkluderar alla. Vi är säkra på att vi kan åstadkomma förändring.

Åsa Wiklund Lång
Socialdemokraterna

Jörgen Edsvik
Socialdemokraterna

Ekonomiska förutsättningar 2019-2021

Budgetförslag "Trygghet, tillit och framtidstro" gäller för budget och kommunplan 2019 med utblick mot åren 2020-2022. Med tanke på allt ökande osäkerhet i prognoserna för kommande år kan satsningar komma att revideras eller kompletteras under åren beroende på interna eller externa omständigheter. Som exempel kan nämnas oro i omvärlden, demografisk utveckling, inriktning på statsfinanser och hur väl vi själva lyckas effektivisera kostnader från centralisering av stödresurser, via förebyggande socialt arbete och via mera aktiv arbetsmarknadspolitik.

Gävle växer snabbt som kommun och som en konsekvens av detta och ändrad demografi kommer de närmaste åren att innehålla stora investeringar i skolor, förskolor, boendeformer och i personal inom kommunens kärnverksamheter.

Skattesatsen i det socialdemokraternas förslag till budget bibehålls oförändrad för år 2019 men beroende på kostnadsutvecklingen och hur väl den kommunala organisationen klarar sin omställning, kan en skatteförändring bli aktuell senare under perioden för att klara framtida investeringar i förskolor, skolor och inom omvårdnadssektorn. Vad som står helt klart är att kostnadsutvecklingen i kommunens kärnområden kommande planeringsperiod kommer att bli mycket viktig.

Gävles ekonomiska läge har för år 2019 inneburit ett effektiviseringskrav på 2% för flera verksamheter och fokus på att prioritera kvalitet och effektivitet för framtiden. Därför är det 2019 och framåt viktiga grundförutsättningar att effektiviseringar görs i kommunen genom centralisering av stödresurser, ökad användning av digitala lösningar, skärpt översyn av lokaler, ökade krav på våra projektmedel och stor återhållsamhet i kostnaderna kring till exempel IT, möbelinköp, konferenser och liknande. På så sätt kan kärnverksamheten fredas. Några verksamheter får också ett reducerat effektiviseringskrav med tanke på utmaningar i verksamheten såsom högt arbetstryck, bristande måluppfyllnad och tuffa ekonomiska läge man står inför.

Två avgörande förutsättningar för att möta samhällets behov och framtidens kostnadsutveckling är att fortsätta formera en effektiv arbetsmarknadspolitik som leder människor bort från försörjningsstöd till studier eller arbete samt ett starkt förebyggande socialt arbete som möter Gävles utmaningar med till exempel svaga skolresultat, otrygghet, segregation, droger och psykisk ohälsa hos barn och unga, så tidigt som möjligt.

Gävle får kommande period stora engångsintäkter som sannolikt förstärker resultaten på ett betydande sätt. Senaste åren har till exempel försäkringsutbetalningar, statsbidrag för migration, byggbonus och olika riktade statsbidrag, samt återbäring från Kommuninvest varit betydelsefulla. Nya välfärdssatsningar från staten och anslag till ex. socialt utsatta kommuner kommer för framtiden. Från 2019/2020 kommer kommunen att få en förstärkning i kassaflödet på drygt 700 Mnrk i och med avvecklingen av Kommungaranti Reinsurance SA. Detta innebär att det kommer att vara möjligt att nå en god ekonomisk hushållning och hög grad i självfinansiering av våra investeringar över åren även med sänkta resultatkrav under 2019 och 2020.

Det är också en viktig grundförutsättning att de kommunala bolagen blir mer involverade i att skapa en samlad samhällsnytta i Gävle genom uppdrag och ägardirektiv som underlättar för de samlade kommunkoncernen att uppnå effektivitet samt genom ökade utdelningskrav från Gävle Stadshus AB. Utdelningskravet på Gävle Stadshus AB ökade 2018 med totalt 20 miljoner kronor årligen från och kvarstår kommande år till följd av att våra bolag är exceptionellt starka och med god soliditet medan vi har stora resursbehov i våra nämnder. För 2019 och framåt ökar utdelningen med ytterligare 7 Mnr.

På finansförvaltningen avsätter vi ett utrymme för obalanser till nämnderna eftersom en del volymberäkningar i exempelvis Socialnämnden, omvårdnadsnämnden och utbildningsnämnden inte går att säkerställa fullt ut i detta skede bland annat på grund av variationer i befolkningsutvecklingen. 35 miljoner från förvaltningens reserver omfördelas till nämnderna för främst ökade behov inom skolan och socialtjänsten.

Grundkompensation till nämnderna för löne- och priskompensation, volymuppräknningar, PO- påslag och kapitaltjänstkostnader räknas upp i enlighet med tjänstemännens förslag för samtliga nämnder och ingår i det redovisade ramtillskottet.

Gävle kommun har tagit fram en framtidsvision för hur livet ska se ut i Gävle. Vision 2025 är en vision för hela Gävle – både för det geografiska området och också Gävle kommunkoncern. Den beskriver känslan och bilden av att bo i Gävle och ska fungera som en ledstjärna för alla verksamheter inom Gävle kommunkoncern.

- *Livet i Gävle är gemenskap och öppenhet, för varandra och världen.*
- *Trygghet och nyfikenhet ger mod att växa, tillsammans och individuellt.*
- *Mångfalden ger spännande upplevelser och frihet att välja hur vi vill leva.*
- *Vi vågar oss ut på världshaven men återvänder gärna till livet i hemmahamnen.*

Visionen innehåller fem strategiska utvecklingsområden:

Stärk ledarskapet och samverkan

Stärk det formella och informella ledarskapet genom att i samverkan skapa samsyn kring viktiga utvecklingsfrågor.

Bygg upp väl fungerande nätverk och mötesplatser för att möjliggöra samverkan.

Ta vara på engagemang och kompetens hos medborgarna genom att bjuda in till delaktighet kring utvecklingen.

Gävle måste agera utifrån sin naturliga roll som motor i omgivande region.

Forma attraktiva livsmiljöer

Forma attraktiva boendemiljöer för alla samhällsgrupper i stadsdelar som kan försörjas med hållbara transportlösningar och med ett utbud av service, mötesplatser och grön miljö i form av ren luft, mark och vatten.

Ge alla möjlighet att vara delaktiga i utvecklingen av sin närmiljö.

Utveckla utbudet och kvaliteten i kommunal- och landstingsservice med skola, omsorg, hälso- och sjukvård.

Stärk utvecklingen av en stadskärna präglad av mångfald i utbudet av mötesplatser, handel och upplevelser.

Utveckla utbudet av och tillgängligheten till kultur och fritidsupplevelser såväl i stadskärnan som i stadsdelarna.

Stimulera kompetens, innovationer och entreprenörskap

Skapa en allmän positiv attityd till utbildning och entreprenörskap.

Utveckla den högre utbildningen i Gävle och satsa på forskning och utveckling inom strategiska områden, vilket förutsätter en god grundutbildning i grund- och gymnasieskola.

Ta vara på alla former av kompetens och kunskap, exempelvis olika typer av yrkes- och hantverksskicklighet.

Stötta utvecklingen av kreativa miljöer och ta vara på de mångkulturella resurserna i en alltmer internationell värld.

Uppmuntra nyfikenhet och mod och att ta vara på innovationer inom både offentliga organisationer, privata företag och hos Gävleborna.

Utveckla kommunikationer och infrastruktur

Utnyttja och utveckla Gävles goda kommunikationsläge med bra vägar, järnvägar och hamn samt närheten till en internationell flygplats för att bli ännu mer attraktiv som etableringsort.

Utveckla hållbara regionala kommunikationer som möjliggör en utvidgning av arbetsmarknaden. Satsa på tidhållning, priser och framtida höghastighetslösningar för kollektiva persontransporter för att pendling ska bli hållbar och säker.

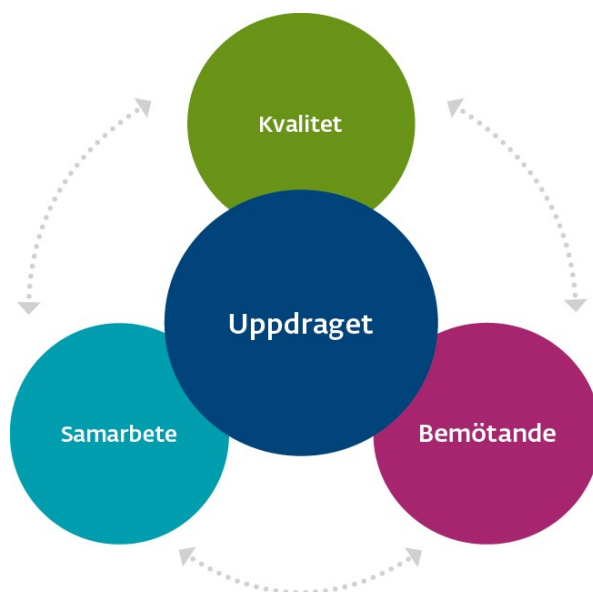
Utveckla elektronisk kommunikation över hela kommunens yta och med omvärlden för utveckling inom utbildning, arbete och livsmiljö.

Stöd en utveckling av Gävlebornas stolthet över sin kommun och profilera Gävle utåt

Satsa på ett mångkulturellt samhälle där kunskaper och erfarenheter värderas och uppskattas och som leder till tryggare och stoltare Gävlebor.

Stärk Gävlebornas självbild och stolthet genom att lyfta fram alla tillgångar och goda arbeten som görs. Marknadsför och utveckla det "Välkomnande Gävle" och gör Gävleborna delaktiga i att sprida detta budskap.

Tydliggör Gävles roller utåt som motor för närregionen Gästrikland och för hela Gävleborg samt som en del av Stockholm-Mälardalsregionen.

För att göra rätt saker och agera klokt i vår vardag är det viktigt att vi utgår från gemensamt uttalade värderingar. Värderingar som uttrycker vår väg för att på bästa sätt tillgodose våra invånares och kunders gemensamma intressen.

Koncernen Gävle kommun har invånarnas och kundernas gemensamma intressen i fokus.

I koncernen arbetar vi med det som får vårt samhälle att fungera och för att göra Gävle till en ännu bättre kommun att leva och verka i. Alla medarbetare är viktiga för verksamhetens framgång och resultatet av det arbete vi utför är betydelsefullt för alla invånare och kunder!

Koncernen Gävle kommun sätter kvaliteten i fokus

Kvalitet för oss är att med invånaren och kunden i fokus ständigt arbeta med att förbättra verksamheten. Vi är professionella och bedriver en rättssäker myndighetsutövning i enlighet med gällande lagar och avtal. Bra kvalitet blir det när vi lever upp till, eller överträffar, invånarnas och kundernas förväntningar i vår service- och tjänsteproduktion.

Genom en öppen dialog med invånare och kunder har vi möjlighet att resonera om vilka tjänster och vilken service vi kan och ska leverera. På arbetsplatsen för vi tillsammans en kontinuerlig dialog omkring hur vi ska utveckla och bedriva vår verksamhet, vad våra resurser räcker till och hur de ska fördelas för att möta förväntningarna från våra invånare och kunder. Vi sätter mål som är tydliga för alla och följer systematiskt upp och utvärderar dessa. Vi medverkar aktivt i utveckling och effektivisering genom att bidra med förslag till förbättringar och utveckla vår kompetens. Vi vågar prova nya arbetssätt och lär av erfarenheterna. Genom att lyfta upp och tillvarata goda exempel i organisationen, inspirerar och motiverar vi varandra till fortsatt utveckling.

Koncernen Gävle kommun sätter bemötandet i fokus

Varje medarbetares insats är av avgörande betydelse för invånarnas och kundernas upplevelse av vår service och våra tjänster. Resultatet av denna insats beror till stor del på hur vi bemöter invånare, kunder och varandra.

Vi sätter alltid invånarens och kundens bästa i fokus. Vi är öppna och lyhörda för invånarnas, kundernas och varandras åsikter och visar respekt. Vi visar öppet hur vi bedriver vår verksamhet, vilket skapar förtroende hos våra invånare och kunder. På arbetsplatsen har vi ett stödande och stimulerande klimat där vi hjälper varandra att få ut det mesta och bästa av oss själva.

Koncernen Gävle kommun sätter samarbete i fokus

För att kunna ge den bästa servicen till våra invånare och kunder är det viktigt att vi samarbetar, ett samarbete som bygger på en öppenhet och allas inflytande och delaktighet.

Vi samarbetar med invånare och kunder för att möjliggöra och förstärka deras delaktighet och inflytande över sin vardag. Vi samarbetar med näringsliv och andra offentliga verksamheter för att trygga tillväxt och långsiktig hållbarhet. Vi samarbetar över förvaltnings-, bolags- och yrkesgränser för att ta vara på den kompetens som finns i hela koncernen och tillsammans bli så effektiva som möjligt i vår service och tjänsteutövning. Vi samarbetar på den egna arbetsplatsen och gör oss delaktiga genom att dela med oss av vår kompetens och vårt engagemang och vara öppna för andras. Vi tar ett gemensamt ansvar för verksamheten och dess resultat.

Utvecklingen i omvärlden och inom kommunkoncernen

Samhällsekonomisk utveckling

Globalt

Den ekonomiska utvecklingen har globalt stärkts, där BNP i världen växte med 3,7 procent 2017. Detta är den starkaste tillväxten sedan 2011. Genomsnittet sedan 1980 ligger på 3,5 procent per år. Det är framför allt i OECD-länderna som har haft en positiv utveckling, men även i tillväxtländerna har utvecklingen varit robust. Recessionerna i Brasilien och Ryssland är över med en mer fast återhämtning.

Bidragande faktorer till tillväxten är ökad industriproduktion, ökade investeringar samt handel. Utvecklingen har varit positiv för sysselsättningen och arbetslösheten har sjunkit i de flesta länder till nivåer som gällde före finanskrisen 2008. Ett undantag är dock USA som fortfarande har en högre arbetslöshet än innan finanskrisen. Arbetslösheten i USA är dock jämförelsevis låg.

Den amerikanska ekonomin har också fortsatt att utvecklas starkt, även fast BNP föll tillbaka något under det sista kvartalet 2017. Både hushåll och företag är optimistiska, vilket tyder på en fortsatt robust tillväxt 2018.

I euroområdet har konjunkturen fortsatt att stärkas och omfattar nu fler länder. Tillväxten är dock här fortfarande lägre än före finanskrisen och är i ett historiskt perspektiv inte särskilt hög. Arbetslösheten har fortsatt att falla och ligger i början av 2018 på 8,6 procent. Trots denna utveckling har lönerna ökat svagt och det finns inga tydliga tecken på att dessa nu ska ta fart.

Kina hade före finanskrisen under ett stort antal år en tillväxt på över 10 procent per år som i hög grad drevs av investeringar i den tunga industrin och migration från landsbygden. Sedan dess har tillväxten successivt fallit som ett resultat av egen överkapacitet och en svag omvärldsefterfrågan. Regeringen har stimulerat ekonomin med en expansiv ekonomisk politik som nu blir något mindre expansiv. Farhågor har funnits kring Kinas skuldsättning och åtgärder kommer att vidtas för att dämpa kreditgivningen i ekonomin. En korrigerande av Kinas överkapacitet kan få stora återverkningar på den globala ekonomin.

En starkt bidragande faktor till den positiva utvecklingen för världsekonomin har varit en expansiv finanspolitik i ledande länder som USA och Tyskland. Utvecklingen ser fortsatt positiv ut för åren 2018 och 2019, där OECD nu har reviderat upp tillväxtprognosen för världen till 3,8 procent för båda åren.

Sveriges Kommuner och Landsting pekar dock i sin majrapport på ett antal risker som kan komma att ändra bilden. En av de största riskerna är att ett handelskrig utvecklas mellan USA och ett antal utpekade länder. Storbritanniens utträde 2019 ur EU kommer att få konsekvenser inom unionen, vars sköra tillväxt kan komma att påverkas negativt. Det geopolitiska läget är instabilt, med flera oroshärder, där situationen i Syrien varit mest påtaglig. Krisen på Koreahalvön har dämpats men kan åter blossa upp.

Inflationen har stigit under de senaste två åren från en låg nivå. OECD med flera uttrycker dock en oro i den globalt låga inflationen och de låga räntenivåerna och påpekar vikten i en återgång till mer normalt tillstånd. Det är dock viktigt att en återgång sker i en långsam takt, då snabba och oväntade räntehöjningar kan få negativa effekter på finansmarknaden och på tillgångspriser och skuldsättningen. Den amerikanska centralbanken har höjt sin styrränta från 0,25 procent till 1,75 procent och antas fortsätta att höja de närmaste åren. Euroområdet ligger efter i konjunkturcykeln och förväntas börja höja styrräntan under 2019. Högre räntor, utbudsbegränsningar och avtagande

investeringsbehov medför att den globala tillväxten förväntas falla tillbaka 2020 – 2022 till ca 3,3 procent per år, vilket är lägre än det historiska genomsnittet.

Sverige

Under 2015 och 2016 var tillväxten i svensk ekonomi hög. Dels genom en snabb ökning av den offentliga sektorns konsumtion, som en följd av ett stort antal asylsökande, dels tog bostadsbyggandet fart. Resursutnyttjandet i ekonomin steg snabbt och sysselsättningen ökade. Under konjunkturåterhämtningen har det framför allt varit den inhemska efterfrågan som drivit tillväxten, då utvecklingen i omvärlden varit svag.

BNP-tillväxten uppgick 2017 till 2,7 procent kalenderjusterat jämfört med 3,0 procent året innan, vilket fortfarande är betydligt högre än det historiska genomsnittet under 2000-talet.

Under 2017 blev exporten en viktig drivkraft för näringslivets produktion i takt med att utvecklingen i omvärlden stärkts och Sveriges konkurrenskraft fått draghjälp av en svag krona. Detta höll uppe BNP-tillväxten då den inhemska efterfrågetillväxten sjönk. Bostadsinvesteringarna växte snabbt 2017, vilket förstärkte högkonjunkturen. Tillväxten i bostadsbyggandet växlade dock ned rejält under slutet av året. Hushållens konsumtion växte snabbare än genomsnittet sedan 2001, men var lågt i förhållande till befolkningstillväxten.

För åren 2018 bedömer Konjunkturinstitutet att tillväxten kommer att uppgå till 2,8 procent för att sjunka till 2,1 procent år 2019. I år och nästa år drivs tillväxten av den breda återhämtningen i omvärlden, framför allt i euroområdet som påverkar exporten positivt. Industrins investeringsbehov ökar för att höja produktionskapaciteten. Samtidigt kommer bostadsinvesteringar i en betydligt mindre omfattning bidra till BNP-tillväxten. Även Sveriges Kommuner och landsting (SKL) gör bedömningen att konjunkturen är på väg att kulminera inom det närmaste året och att vi går mot en svagare utveckling under kommande år. För åren efter 2019 är dock osäkerheten i prognoserna mycket stor.

Antalet arbetade timmar ökade fortsatt starkt under 2017 och då särskilt under det fjärde kvartalet. Svårigheter finns dock att rekrytera lämplig arbetskraft, vilket kommer att hämma den fortsatta utvecklingen. Det är framför allt arbetsgivare inom offentlig verksamhet som har upplevt rekryteringsproblem på grund av arbetskraftbrist. Inledningen av år 2018 har dock varit stark. Uppgången förväntas därefter bromsa in under loppet av 2018 och 2019. Företagens anställningsplaner är fortsatt positiva men har nu sjunkit till de lägsta på två år.

Trots en ihållande och stark sysselsättningsökning sjönk inte arbetslösheten till lägre än 6,5 procent sista kvartalet 2017. Orsaken var att också befolkningen och arbetskraftsdeltagandet växt snabbt, med i genomsnitt nästan 1 procent per år sedan 2000. Under 2018 förväntas en långsammare ökning av arbetskraften, vilket innebär att arbetslösheten kan sjunka till 6,1 procent i slutet av året för att under kommande år åter öka till ca 6,5 procent enligt bedömning från SKL.

Skillnaden i arbetslösheten mellan utrikes och inrikes födda är fortfarande stor trots starkare sysselsättningstillväxt bland utrikes födda det senaste året. Arbetslösheten bland inrikes födda är nu på en historiskt mycket låg nivå, 4,2 procent, medan de utrikes födda är 15,2 procent. Ett relativt högt inflöde av utrikes födda till arbetskraften har bidragit till att arbetslösheten inom denna grupp inte har minskat snabbare, trots den starka sysselsättningsökningen. Om denna grupp snabbare kan integreras till arbetsmarknaden ger detta en möjlighet att mildra det faktum att försörjningskvoten i landet kommer att försämrans under kommande år, där allt färre ska försörja allt fler. År 2016 försörjde 100 personer i åldern 20-65 år ytterligare 75 personer. År 2026 uppgår siffran till 89 personer.

Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden har stigit trendmässigt sedan 2013. Trots detta har löneökningstakten varit måttlig. Förra årets avtalsrörelse resulterade i treåriga avtal som var i linje med de senaste årens centrat avtalade löneökningar. Kalenderkorrigerat beräknas timlönekostnaderna enligt konjunkturlönestatistiken ha ökat med 2,5 procent 2017 för hela arbetsmarknaden. Under kommande år förväntas timlönekostnaden enligt

SKL, årligen öka för att hamna kring 3,1 procent 2019 och 3,5 procent år 2021. I dessa nivåer ingår även bedömning av effekter av löneglidning.

Inflationen beräknad med KPIF (det vill säga KPI med fast ränta) har sedan 2014 varit långsamt stigande och steg under 2017 i genomsnitt med 2,0 procent och förväntas sjunka till 1,8 procent för år 2018 respektive 2019 trots att en svag krona innebär något snabbare prisökningar på varor. Detta innebär att inflationen under de närmaste två åren bedöms komma att ligga under Riksbankens inflationsmål på två procent. Från år 2020 beräknas KPIF komma att stiga med 2 procent per år.

Konjunkturinstitutet gör bedömningen att Riksbanken kommer att börja höja styrräntan från nuvarande nivå -0,50 procent i början av 2019 för att motverka att inflationen blir högre än 2 procent bortom år 2020. Reporäntashöjningarna förväntas gradvis fortsätta och den reala reporäntan stiger till ungefär 0 procent år 2022, vilket innebär en nominell ränta på 2,25 procent. Denna utveckling gör att vi kan förvänta oss att kronan stärks framöver.

Det finansiella sparandet i offentlig verksamhet uppgick till drygt 1 procent av BNP 2017 och fortsätter enligt Konjunkturinstitutets och SKL:s prognoser att visa överskott även 2018 och 2019, dock på en nivå kring 0,6 - 0,7 procent, bland annat till följd av den expansiva budgeten för 2018. Regeringen har i sin bedömning ett betydligt högre finansiellt sparande för dessa år.

Kommunsektorn

Kommunernas preliminära resultat för 2017 uppgick till 24 miljarder kronor, vilket ligger klart över tumregeln för god ekonomisk hushållning i sektorn. Det är andra året i rad med rekordresultat. Detta förklaras av en bra utveckling av skatteunderlaget, extra statligt stöd, och större realisationsvinster än normalt i samband med markförsäljning, främst till följd av ett ökat bostadsbyggande. Även om resultaten är mycket bra överlag är variationen mellan kommunerna stor.

Verksamhetens kostnader ökade 2017 med 3,9 procent i löpande priser. En stor del av ökningen beror på ökningen av nyanlända, vilket har medfört att staten tillfört både riktade och generella statsbidrag. För Gävle kommun ökade verksamhetens kostnader med 4,1 procent 2017.

Sveriges kommuner och Landsting pekar i sin senaste ekonomirapport på en rad besvärande faktorer som medfört ökade kostnader för kommunsektorn. Effekterna av den stora flyktningmottagningen påverkar fortfarande kommunerna på olika sätt. Otydlighet i lagstiftning och regelverk medför att kommunerna inte får kostnadstäckning för sitt arbete, samt att kostnader för ekonomiskt bistånd ökar. Detta kan avse när Migrationsverket efter en åldersbedömning har beslutat att en ungdom ska anses vara myndig och ersättningen till kommunen omedelbart upphör men där informationen till den enskilde och till kommunen kan ta veckor eller månader, det kan även avse det glapp som uppstår i tiden mellan att uppehållstillstånd beviljas och etableringsersättning börjar att utbetalas, eller för personer med tillfälligt uppehållstillstånd som inte omfattas av etableringsinsatser. Regeringens proposition om att ungdomar som redan fått avlägsnandebeslut ska kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av studier skapar ytterligare oklarheter där kommunernas socialtjänst kan tvingas hantera allt som inte är genomtänkt.

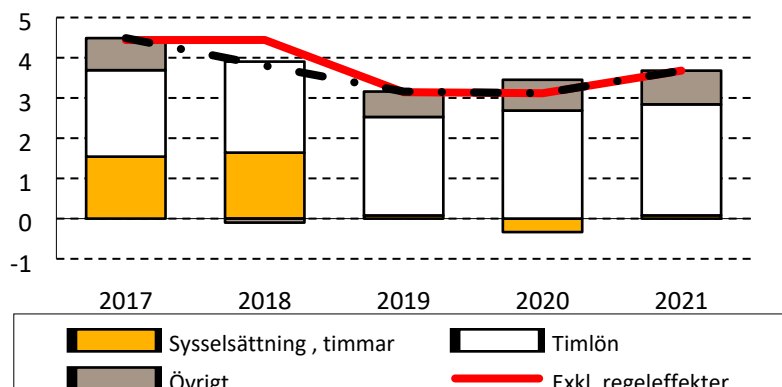
Antalet personer med statlig assistansersättning fortsatte att minska under 2017. Sammantaget har antalet minskat med 1 300 personer under de senaste två åren. De allra flesta har fått insatser inom kommunernas verksamhet. Preliminärt uppgår kostnadsökningen för kommunernas LSS-insatser 2017 till 5,7 procent. Antalet personer med assistans enligt LSS ökade mellan oktober 2016 till oktober 2017 med över 7 procent.

Pensionskostnaderna i kommunerna har varit ett bekymmer under många år. En del av problematiken är att utbetalningar från den gamla pensionsskulden belastar resultatet enligt den lagstadgade blandmodellen, vilket medför att kommunernas resultat belastas av både tidigare anställdas pensionsutbetalningar och dagens anställdas pensionsintjänande. Utbetalningarna från det gamla systemet är nu på topp och kommer inte att öka ytterligare. Allt högre avsättningar för förmånsbestämda pensioner kommer

ändå att innebära ökade pensionskostnader under kommande år och då framför allt 2018 och 2020.

Ett problem som kommuner och landsting står inför är att klara sitt rekryteringsbehov. I SKL:s rekryteringsrapport beräknas välfärdssektorn behöva knappt 200 000 fler anställda 2026 jämfört med 2016. Dessutom behöver man ersätta drygt 300 000 personer som går i pension. Om verksamheten dessutom fortsätter att växa i samma takt som hittills med 0,5 – 1 procent per år utöver det demografiska behovet ökar personalbehovet med ytterligare 70 000 personer. Brist på arbetskraft är dock inte något som uppstår om tio år. Svårigheter att rekrytera personal är uppenbara redan nu.

Skatteunderlaget har vuxit starkt under åren 2015 - 2017, men viker nu betydligt åren 2019 - 2020 för att vända upp något 2021.

Källa: Skatteverket och SKL

Skatteunderlaget och bidrag från vissa komponenter

Det demografiska trycket fortsätter på en hög nivå, även om SCB:s befolkningsprognos från april 2018 visar något lägre ökningstakt. En dämpad skatteunderlagsutveckling kommer ställa krav på att kommunernas kostnadsökningar bromsas. Det faktum att vi blivit allt fler och att en större andel av befolkningen befinner sig i för kommunen kostsamma åldrar innebär ett ökat kostnadstryck på kommunerna. Under åren 2009 – 2012 ökade det demografiska trycket kommunernas kostnader med ca 0,5 procent för att åren därefter öka markant. För perioden 2018 – 2021 beräknas det demografiska trycket motsvara ca 1,2 – 1,4 procent per år. Ca 90 procent (av 205 kommuner) av kommunernas ekonomichefer anger i enkät också att läget ser sämre ut inför 2019 än 2018.

Då befolkningen ökar i de yngre åldersgrupperna, ställs även krav på fler förskolor, skolor och bostäder. Antalet äldre ökar också, vilket leder till stora investeringsbehov inom äldreomsorgen. Det finns dessutom stora investeringsbehov inom va och annan infrastruktur. Kommunkoncernernas sammantagna investeringsvolym ökade från 78 miljarder år 2008 till 116 miljarder år 2016 i löpande priser (49 procent). Prognos för utfallet 2017 pekar mot en ökning med ytterligare 15 procent och investeringarna kommer troligen att fortsätta att öka under kommande år. En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader som kommer att ta allt större utrymme i kommunernas budget. Av enkät till kommunernas ekonomichefer framgår att det hos kommunerna nu finns planer att bygga ett stort antal förskolor och skolor de närmaste åren. Dels beror detta på ökningen av antalet barn i aktuella åldrar, men även på att gamla skolor behöver ersättas eller renoveras. En situation som även gäller för Gävle.

Den höga investeringsnivån i kommunerna under senare år har inneburit att kommunkoncernernas låneskuld har fortsatt att öka. Detta trots de goda resultaten både 2016 och 2017. Låneskulden beräknas preliminärt ha ökat med 5 procent 2017 och kommer att öka med ytterligare 10 procent 2018 och 12 procent 2019. Detta innebär att självfinansieringen av kommunens investeringar kommer att sjunka från 2018 och hamna mellan 50 - 60 procent under de närmaste åren.

Enligt Kommuninvest uppgick den genomsnittliga kapitalbindningen för lån vid årsskiftet 2017/2018 till 2,5 år, där 30 procent förfaller inom tolv månader. Låneskuldens

korta kapitalbindningstid innebär att kommunerna är känsliga för ränteförändringar och där en finanskris kan innebära att många kommuner får likviditetsproblem.

Den sammantagna bilden för kommunernas resultatutveckling som SKL ger i sin ekonomirapport utifrån prognosantaganden pekar mot att kommunerna under kommande år kommer att få väsentligt försämrade resultat som riskerar att ge ett sammanlagt betydande underskott om inte staten tillför ytterligare resurser.

SKL anger i sin ekonomirapport att det med tanke på de kommande kärva åren dessutom kommer att krävas avsevärda effektiviseringar. För att klara en resultatnivå på 1 procent av skatter och generella statsbidrag, krävs budgetförstärkande åtgärder med 30 miljarder 2021, vilket motsvarar ca 1 procent av bruttokostnaderna årligen. Brist på utbildad personal kommer att sätta ytterligare krav på kommunerna att hitta nya lösningar för att klara välfärdsuppdraget.

Statliga beslut och åtgärder

Regeringen presenterade den 20 september 2017 sin budgetproposition för år 2018 till riksdagen.

Kort sammanfattning av de viktigaste förslagen för kommunernas verksamhet:

- För ökade resurser till välfärden tillfördes de generella statsbidragen 3,5 miljarder 2019 och 7 miljarder från år 2020.
- 425 miljoner infördes som bidrag till arbete mot långtidsarbetslöshet, via s.k. extratjänster.
- En miljard riktades till skolområdet för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling år 2018, år 2019 riktas 3,5 miljarder och år 2020 6 miljarder.
- 500 miljoner riktades som jämlikhetspeng till skolan 2018.
- 1350 miljoner riktades 2019 till socioekonomiskt eftersatta kommuner bland annat som ett grundanslag ("Rättvisemiljarderna") och summan ökar till 2200 miljoner 2020.
- Ytterligare 250 miljoner till förstärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården.
- Stimulansmedel om 350 miljoner infördes för att öka motivationen att delta i daglig verksamhet.
- 300 miljoner satsades för gratis simskola och ytterligare 50 miljoner till totalt 250 miljoner för aktiviteter för barn under skollov.
- Anslaget för krisberedskap höjdes med 100 miljoner.
- Klimatklivet ökades med 800 miljoner år 2018, 1,3 miljarder år 2019 och 2,3 miljarder år 2020 – 2023.

Den 16 april 2018 presenterade 2018 års vår ändringsbudget och 2018 års ekonomiska vårproposition. Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2018 - 2021. Nedan sammanfattas några satsningar:

- 350 miljoner för digitalisering inom funktionsomsorgen och äldreomsorgen.
- Sommarjobb för unga, totalt 100 miljoner 2018
- Ytterligare 200 miljoner för att ensamkommande barn ska kunna bo kvar i den kommun de vistas i.
- Fler böcker i förskolan, 50 miljoner.
- 95 miljoner för ökad byggbonus 2018.

Förutsättningar för Gävle kommun

Befolkningsutveckling/åldersstruktur

Folkmängden i Gävle kommun uppgick till 100 603 invånare den 31 december 2017, vilket innebär en folkökning med 815 (911) personer jämfört med årsskiftet 2016/2017.

Folkökningen förklaras främst av positiva flyttnetton mot utlandet och det egna länet. Vidare har ett stort positivt födelseöverskott bidragit till folkökningen i kommunen.

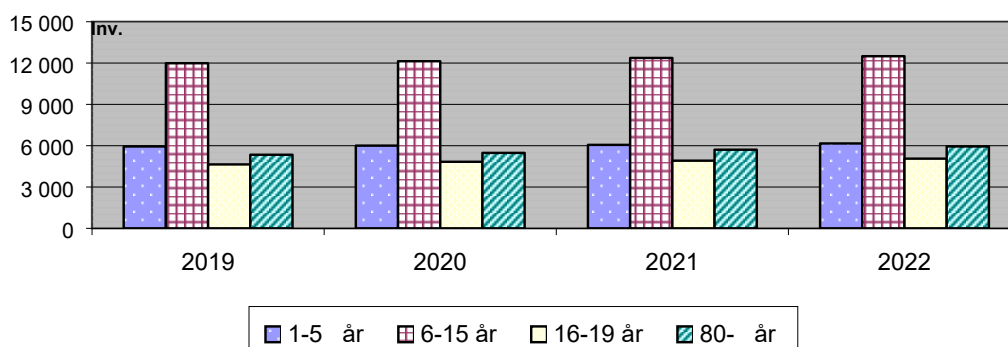
Totalt föddes 1 143 barn under år 2017, vilket är 36 fler än föregående år (1 107). Antalet dödsfall under året var 952, något fler än året innan (938). Födelsenettet uppgick därmed till +191 år 2017.

Under året flyttade 4 703 (4 784) personer till Gävle och 4 103 (4 054) personer flyttade från Gävle, vilket innebär ett flyttningsnetto med +600. Flyttningsnettot blev därmed 130 lägre än år 2016.

Kommunstyrelsen har fastställt att planeringsfolkmängden för Gävle kommun skall vara 120 000 personer år 2030. Planeringsfolkmängden är den folkmängd som kommun ska ha beredskap för i all planering som är beroende av befolkningsutvecklingen. För år 2019 har invånarantalet i budgeten beräknats till 102 550 som ökar till 105 925 vid utgången av år 2022.

Utvecklingen i åldersgrupperna 1–19 år respektive 80 år och äldre är betydelsefull för kommunen. Samtliga åldersgruppen ökar under hela tidsperioden 2019–2022.

Befolkningsprognos

Kommunens ekonomi i senaste bokslut/prognos

Kommunens resultat i bokslut 2017 uppgick till + 369,9 mnkr, vilket är en resultatförbättring med 156,3 mnkr jämfört med föregående år. Om jämförelsestörande poster i form av bland annat realisationsvinster/förluster mm frånräknas redovisas ett resultat på 138,6 mnkr, vilket är 2,4 mnkr bättre jämfört med föregående år. Resultatavvikelsen jämfört med den av Kommunfullmäktige fastställda årsbudgeten uppgick till + 201,8 och till +91,9 mnkr exklusive budgeterade och redovisade jämförelsestörande poster.

Budgetavvikelsen för år 2016 består av, mnkr:

Realisationsvinst, exploateringsresultat mm	+77	(jämförelsestörande)
Infriande/återbetalning av borgensförb. Samkraft	+9	(jämförelsestörande)
Nedskrivningar mm	-14	(jämförelsestörande)
Verksamhetens nettokostnader, övrigt	+126	
Skatter/bidrag mm, byggbonus	+27	(jämförelsestörande)
Skatter/bidrag övrigt	-11	
Finansnetto, Utdelning Kommuninvest	+11	(jämförelsestörande)
Finansnetto övrigt	-23	

För år 2017 redovisas i den senaste månadsrapporten från april en prognos som innebär ett resultat vid årsskiftet beräknat till ca +111 mnkr exklusive realisationsvinster mm. Detta är 17 mnkr sämre än den av Kommunfullmäktige fastställda budgeten för året.

Inom den skattefinansierade verksamheten redovisar Socialnämnden ett beräknat underskott med 45 mnkr och Omvårdnadsnämnden med 20 mnkr.

Budgetmodell och kalkylförutsättningar

Preliminära ekonomiska ramarna har på tjänstemannanivå räknats fram utifrån känd kostnadsnivå efter analys av det senaste bokslutet. I de fall ekonomiska obalanser konstaterats har krav på ramanpassning formulerats. För kommande år har intäkter och kostnader därefter indexerats. Hänsyn har även tagits till volymförändringar till följd av beräknade befolkningsförändringar i åldersgrupper som påverkar skol- och äldreomsorgsverksamhet mm.

De preliminära ramarna beskriver därmed vad verksamheten med nuvarande beslutad servicenivå kommer att kosta under de närmaste åren. De preliminära ramarna överlämnas därefter till den politiska nivån för prioriteringar där avstämning även skall ske mot de kommunövergripande målen.

Preliminära kommunövergripande mål har tagits fram och lämnats ut för synpunkter.

Processen utmynnar i att Kommunfullmäktige i juni månad fastställer en Kommunplan med årsbudget 2019 och utblick 2020 - 2022. Kommunplanen innehåller kommunövergripande mål och med beslut om specifika uppdrag och ekonomiska ramar för kommunens nämnder och förvaltningar under den kommande planeringsperioden. För de kommunala bolagen har på motsvarande sätt ägardirektiv respektive avkastningskrav fastställts. Efter dialog med kommunledningskontoret har kommunens nämnder och styrelser att därefter fastställa nämnds- och styrelsemål samt att utforma verksamhetsplaner för den kommande planeringsperioden. Verksamhetsplanerna lämnas vidare till kommunfullmäktige för information i december månad. Verksamhetsplanen beskriver bl.a. hur förvaltningar och bolag skall bedriva verksamheten för att uppnå uppställda mål inom angivna ekonomiska förutsättningar.

Då 2018 är valår ska det nya kommunfullmäktige fastställa den slutliga kommunplanen med årsbudget 2019 och utblick 2020 – 2022. Detta sker i december månad. I den slutliga kommunplanen kommer dessutom följande komponenter att inarbetas i förslaget.

- Regeringens budgetproposition för det kommande budgetåret
- Väsentligt förändrade skatte- och pensionsprognoser
- Förändrade investeringsbelopp med resultat effekter
- Uppdaterad exploateringsbudget
- Konstaterade större avvikelser i volymberäkningar i den ursprungliga kommunplanen.

De ekonomiska ramarna består för den skattefinansierade verksamheten av ett tilldelat kommunbidrag (anslag) som skall ses som den ersättning kommunfullmäktige tilldelar nämnderna för att bedriva beslutad verksamhet för att uppnå fastlagda mål.

Följande kalkylförutsättningar har ingått i beräkningarna av de ekonomiska ramarna.

Nämndernas intäkter utöver kommunbidrag har uppräknats med 2,0 procent årligen. För vissa statsbidrag, hyresintäkter mm används dock lägre indextal. Nämnderna kompenseras för ökade lönekostnader med 2,0 - 2,4 procent per år under planperioden. Utöver dessa nivåer har en central lönepott satts av årligen.

Inflationskompensationen uppgår till 1,9 procent år 2019, samt med 2,0 procent per år påföljande år. För köp av verksamhet har indexeringar gjorts utifrån ett snitt av ramkompensationen för personal- respektive övriga kostnader. *För att möjliggöra acceptabla nivåer i kommunens totala resultat har samtliga kommunbidrag förutom Socialnämndens nedjusterades med effektiviserings-/omstruktureringskrav motsvarande 1,5 procent av de tilldelade kommunbidragen för år 2018. För åren 2019 - 2021 är det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskravet 7,0 procent för samtliga nämnder.*

Skatteintäkterna är beräknade efter den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting från april månad 2018 avseende utvecklingen av skatteunderlaget mm.

Allmänt

Gävle kommun har en finansiell profil som kan mäta sig väl med jämförbara kommuner enligt rapport som upprättats av KommunForskning i Västsverige (KFi). I rapporten beskrivs var Gävle befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats i förhållande till ett antal jämförbara kommuner de tre senaste åren. De kommuner som ingår i jämförelsen är Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

Rapporten omfattar fyra perspektiv: Långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande och kontroll över den finansiella utvecklingen.

Gävle har i jämförelsen en god långsiktig handlingsberedskap. Gävle har ett stabilt ekonomiskt läge där kommunen har haft sammantagna resultat under de tre senaste åren som ligger över genomsnittet i gruppen och där resultatet 2017 var det fjärde starkaste. Gävle kommun hade 2017 en soliditet som också var fjärde starkast i gruppen och något starkare än snittet i kommungruppen. Utvecklingsmässigt redovisade Gävle kommun samma trend som genomsnittet. Gävle kommun hade 2017 den högsta skattesatsen och ligger 1,15 kr över genomsnittet. På grund av olika skatteväxlingar i olika län är skattesatserna inte helt jämförbara. Det relativt höga skatteuttaget i Gävle begränsar dock kommunens möjlighet att stärka intäktssidan med skattehöjningar.

Även den kortsiktiga handlingsberedskapen får anses vara god. Kassalikviditeten i Gävle uppgick 2017 till 104 procent. Variationen i gruppen är dock mycket stor, allt från Linköpings 734 procent till Södertäljes 11 procent. Gävle har haft en god budgetföljsamhet, vilket innebär att budgetavvikelsen som avser nämndernas verksamhet bör ligga så nära noll som möjligt. Följsamheten har i rapporten mätts i kommunernas resultaträkningar avseende verksamhetens nettokostnader. För Gävle kommun uppgår avvikelserna 2017 till -0,1%, enligt modellberäkningen jämfört med genomsnittet på 1,7% i kommungruppen. Budgetföljsamheten anses vara god för hela kommungruppen under den senaste treårsperioden. Finansiella nettotillgångar speglar kommunens handlingsberedskap på medellång sikt. Gävle kommun ligger med detta mått på tredje plats i kommungruppen 2017.

Med den prognos för verksamhetens resultat som finns för 2018 och det faktum att det ekonomiska förutsättningarna försämras under de kommande åren är det uppenbar risk att vi får försämrade värden från och med i år. Kommuner med en god finansiell ställning har dock förutsättningar att göra anpassningar till framtiden utan allt för omfattande neddragningar i verksamheten. Gävle kommun får anses tillhöra denna grupp av kommuner.

Tidigare resultat

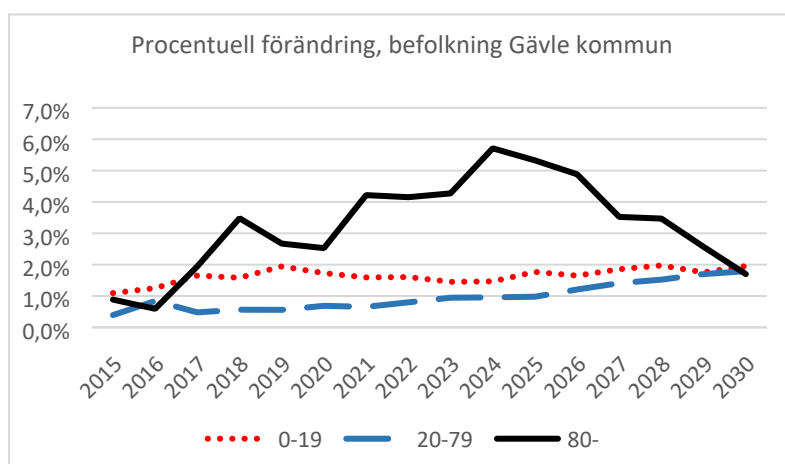
Gävle kommun har sedan år 2004 haft en positiv resultatutveckling där resultatmålet på 2 procent av skatter, generella bidrag och utjämning exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat med råge överträffats de flesta av åren. De positiva resultaten har varit särskilt markanta under åren 2016 och 2017. För 2017 redovisades ett resultat motsvarande 3,9 procent av våra intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningssystem. Det genomsnittliga resultatet för åren 2009 – 2017 uppgår till ett värde på 2,8 procent.

Under de senaste åren har dock ett antal tillfälliga intäktsposter varit bidragande till de positiva resultaten. Detta gäller främst tillfälligt statligt konjunkturstöd i samband med finanskrisen år 2010, försäkringsersättning med 36 mnkr år 2014 och återbetalning av AFA försäkringspremier med 79 mnkr år 2012, 75 mnkr år 2013 och 36 mnkr år 2015. Det tillfälliga statsbidraget med anledning av flyktingsituationen med 66 mnkr, samt

byggbonusen på 27 mnkr år 2016. Under 2017 redovisades en byggbonus med 19 mnkr samt en försäkringsersättning med 39 mnkr.

Om samtliga jämförelsestörande poster på +159 mnkr frånräknas 2017 års resultat uppgår det justerade resultatet till 1,7 (2,6) procent av intäkterna från skatter bidrag och utjämning detta år. Prognosen för år 2018 pekar efter den senaste skatteprognosen i april mot ett resultat exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat med ca +85 mnkr enligt förutsättningarna för ramberäkningarna till 2019. Detta motsvarar 1,5 procent av skatter, bidrag och utjämning. Detta resultat är inte liktydigt med nu avlämnade prognoser i delårsrapporten, som pekar mot ett resultat kring + 20 mnkr exklusive realisationsvinster mm. Den underliggande resultatnivån är tydligt på väg nedåt. Detta förklaras av att skattetillväxten inte är lika kraftfull då vi nu har nått ett jämviktsläge samtidigt som vi har ett fortsatt stort kostnadstryck från demografin och höga investeringsnivåer.

Vi har en jämförelsevis kraftig befolkningstillväxt och detta främst bland unga och äldre. Under de närmaste åren främst bland både de yngre och äldre och på längre sikt i hög grad i gruppen 80 år och äldre.

Med nuvarande struktur på stöd i ordinärt boende samt vård och omsorgsboende för äldre kan antalet hemtjänsttimmar beräknas öka med 427 000 timmar till år 2030 jämfört med 2017, vilket motsvarar en ökad kostnad med ca 230 mnkr i dagens prisnivå. Dessutom behöver ytterligare ca 600 vård och omsorgsboenden skapas, vilket ger en merkostnad med ca 300 mnkr i dagens prisnivå. Detta visar på ett framtida stort finansieringsproblem för kommunen, men även på ett stort rekryteringsbehov av personal. Kostnadsutvecklingen förutsätter en kraftig tillväxt i skatteunderlaget, men också behov av omstrukturering och nödvändiga prioriteringar i verksamheten. Med nuvarande skattekraft och utdebiteringsnivå kommer äldreomsorgen att ta en stor del av det skattetillskott som kan beräknas till drygt 900 mnkr till följd av en befolkningsökning till 120 000 invånare.

Med ökat kostnadstryck och en inbromsning i skattetillväxten då vi går in i ett konjunkturellt jämviktsläge får vi svårt att hålla resultatnivåer i enlighet med vår finansiella målsättning. Vi har i grunden en stabil ekonomi som har stärkts under senare år. Delvis med tillfälliga statsbidrag för kostnader som främst kan komma att uppstå under kommande år. Utifrån detta utgångsläge kan det under en omställningstid vara acceptabelt med en lägre resultatnivå. Detta för att möjliggöra en anpassning av kostnaderna till en ny intäktstillväxt.

Socialnämnden redovisar i delårsrapport 1 år 2018 ett befarat underskott med 75 mnkr och Omvårdnadsnämnden ett underskott med x mnkr. Överskott redovisas av Utbildningsnämnden 15 mnkr och Kultur och fritidsnämnden med 8 mnkr. Övriga nämnder redovisar inga eller små obalanser i sina rapporter.

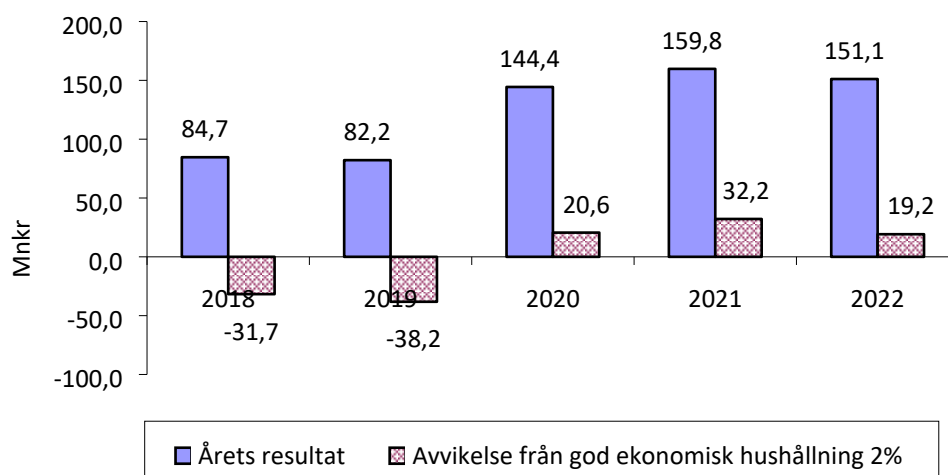
För att klara verksamheten 2019 förutsätts att nämnder med underskott återfår ekonomisk balans och att de effektiviserings- och omstruktureringsåtgärder på

sammantaget 118 mnkr kan uppnås. Detta krav kan ställas mot de 163 mnkr som budgeterats för löne- och prisökningar.

Det räcker inte att enbart klara verksamheten inom de tilldelade ekonomiska ramarna 2019. Nämnderna har att tillse att verksamheten bedrivs med ett effektivt resursutnyttjande i enlighet med det kommunövergripande målet inom ekonomiperspektivet. Detta kommer att bli allt viktigare då vi nu ser ett ökat kostnadstryck i vår verksamhet. Osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen ökar åren efter 2019. Stora krav kommer att ställas på effektivisering av vår verksamhet som även innefattar omstruktureringar och prioriteringar i verksamheten. Med nuvarande prognos för vår intäktsutveckling ställs krav på anpassningar av kostnadsnivån för perioden 2020 - 2022 motsvarande 275 mnkr. Detta motsvarar drygt 4,5 procent av kommunbidragen utan krav på åtgärder.

Med angivna planeringsförutsättningar beräknas resultatet exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat för år 2019 respektive 2020 motsvara 1,4 respektive 2,3 procent av våra skatteintäkter mm. Resultatet för hela perioden 2019 - 2022 uppgår sammantaget till 2,1 procent av våra skatteintäkter mm. Den sammantagna positiva resultatavvikelsen för perioden uppgår till 34 mnkr. Sett över en längre tidsperiod enligt indikatorn till det finansiella resultatmålet, perioden 2015 - 2022, uppgår det genomsnittliga resultatet till 2,6 procent, vilket bidrar till en långsiktig hög självfinansiering av våra investeringar. Den samlade resultatnivån får därmed anses uppfylla målsättningen för god ekonomisk hushållning.

Kommunen har stora investeringsbehov. Detta gäller inte minst fastighetstekniska upprustningar av våra skolor och satsningar på fler förskoleplatser. Utöver detta planeras för infrastruktur och nysatsningar inom skolområdet. Kommunen behöver med anledning av detta uppnå ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten genom resultatöverskott som bidrar till en hög egenfinansiering av dessa investeringar. Den nu beräknade resultatnivån räcker inte till egenfinansiering under planperioden, vilket innebär en ökad lånefinansiering inom kommunkoncernen under de kommande åren. Gävle delar denna bild med de flesta övriga kommunerna i Sverige.

Resultatutveckling exkl. reavinst/förluster och exploateringsresultat

Verksamhetens nettokostnader

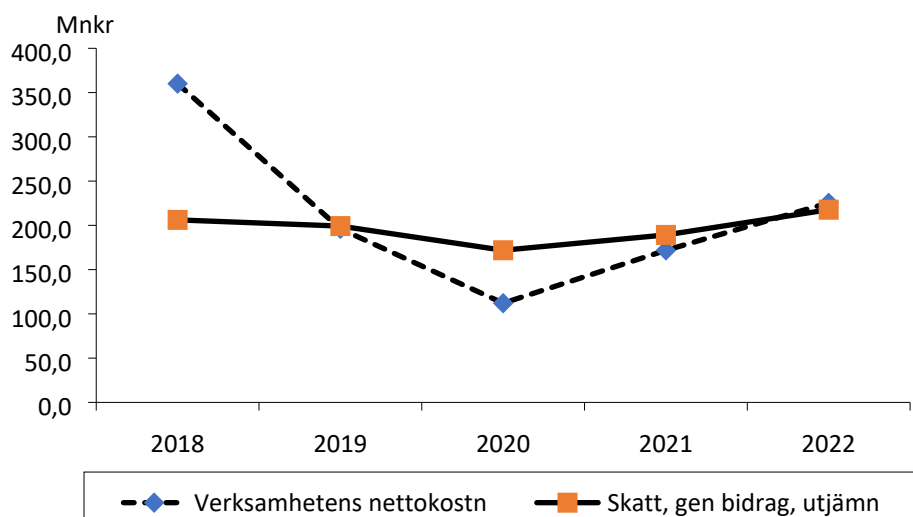
Intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningsystem beräknas totalt öka med 199 mnkr mellan åren 2018 och 2019, Nettokostnadsökningar till följd av löne- och prisökningar kan för motsvarande tid beräknas till ca 163 mnkr.

Det årliga tillskottet från skatter och inkomstutjämningsystem har under de senaste åren varit högt, vilket sker i en återhämtningsfas i en konjunkturcykel. För inkomstår 2016 ökade dessa intäkter med 307 mnkr och för år 2017 med 184 mnkr. När konjunkturall balans uppnåtts fasar den årliga skattetillväxten ut. Skattetillväxten beräknas öka med 179 mnkr avseende inkomstår 2018 samt 176 mnkr för 2019.

Verksamhetens nettokostnader exklusive realisationsvinster mm beräknas öka med ca 360 mnkr 2018, eller 6,6 procent och med 196 mnkr år 2019. För att nå budgeterat årsresultat 2019 finns ett utrymme att öka verksamhetens nettokostnader exklusive reavinster och exploateringsresultat med ca 3,4 procent. Nettokostnadsökningen består till 2,8 procent av löne- och prisökningar beräknat på kompensationer till nämnderna samt centralt avsatta lönemedel. Utrymmet för övrig nettokostnadsökning är därmed 0,6 procent. Prisförändringen ligger i linje med Sveriges Kommuner och Landstings bedömning. I SKL:s kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. SKL bedömer det sammanvägda prisindexet (PKV) till 2,7 procent för år 2019.

För perioden 2020 - 2022 finns ett utrymme att öka verksamhetens nettokostnader med i sitt ca 2,8 procent.

Med budgetförslaget ökar skatteintäkterna mer än nettokostnaderna under planperioden fram till 2022. År 2022 kan intäkter för skatter, generella bidrag och utjämningsystem beräknas öka med 778 mnkr jämfört med år 2018 och verksamhetens nettokostnader (exklusive reavinster/–förluster) med 705 mnkr. Inledningsvis ökar dock nettokostnaderna ungefär i samma takt som skatteintäkterna. Det bör dock betonas att prognosen för den senare delen i planeringsperioden är osäker.

Årlig ökning av verksamhetens nettokostnader (exkl. realisationsvinster/förluster) samt intäkter från skatter, generella bidrag och utjämn

Pensionskostnadernas utveckling

Kommunens pensionskostnader består av direkta utbetalningar till kommunens pensionärer, individuella pensionsavgifter och pensionsförsäkringar, avsättning för framtida pensionsutbetalningar avseende intjänade pensioner efter år 1998 samt särskild löneskatt på pensionskostnader. Förändringar av pensionsrätter intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och belastar således inte balansräkningen.

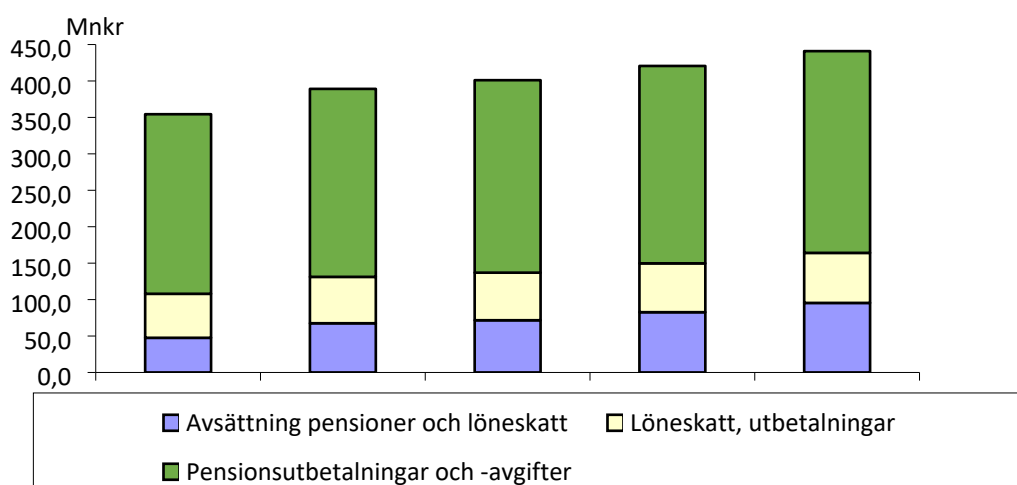
Under år 2013 träffades överenskommelse om helt avgiftsbestämda pensioner för alla anställda i kommuner, landsting och regioner. Avtalet heter AKAP-KL och omfattar arbetstagare som är födda 1986 och senare. Avgiftsnivåerna är 4,5 procent under det så kallade taket (7,5 inkomstbasbelopp) och 30 procent därutöver. Det redan existerande avtalet KAP-KL gäller enbart för födda 1985 och tidigare.

Från år 2015 tillämpar kommunen Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) som är utformat för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare.

För år 2019 budgeteras pensionskostnaderna inklusive finansiell del till 377 mnkr för att stiga till 426 mnkr år 2022. I den av KPA beräknade förändringen av pensionsåtagandet redovisad som ansvarsförbindelse redovisas en minskning med ca 19 mnkr mellan år 2018 och 2019. Under resterande del av planeringsperioden sjunker ansvarsförbindelsen med ytterligare 75 mnkr. Den totala ansvarsförbindelsen beräknas vid utgången av år 2019 till 1 975 mnkr inklusive löneskatt. Ansvarsförbindelsen motsvarar därmed ca 38 procent av kommunens egna kapital detta år. Ansvarsförbindelsen sjunker nu, till följd av att utbetalningar av intjänade pensionsrätter före år 1998 ökar. Detta belastar kommunens resultat negativt till följd av den tillämpade blandmodellen.

Kommunen får en ökad likviditetsbelastning för pensioner genom ökade pensionsutbetalningar och individuella pensionsavgifter. Dessa ökar (inklusive löneskatt) med ca 13 mnkr mellan år 2018 och 2019 och med 34 mnkr år 2022 jämfört med år 2018.

Kommunen har skapat möjlighet för främst förvaltningschefer att växla den förmånsbestämda pensionsavsättningen mot en försäkringslösning. För år 2019 beräknas ca 3,3 mnkr 4,1 mnkr inklusive löneskatt) inbetalas i dessa premier. Dessutom beräknas ca 11 mnkr (13,7 mnkr inklusive löneskatt) utbetalas i premier för pensionsförsäkringar i form av löneväxling mm.

Pensionskostnadernas utveckling

Pensionskostnader och utbetalningar riskerar att utrymmet till kommunens verksamheter begränsas liksom möjligheterna att finansiera framtida investeringar utan ökad upplåning. Den så kallade blandmodellen för pensionsskultsberäkningen medför att utbetalningar av pensioner intjänade före 1998 kommer att få resultateffekt vid utbetalningstillfället. För att begränsa dessa effekter och säkra tillräckliga framtida kassaflöden har kommunen tecknat ett unikt avtal om en försäkringslösning i det av kommunen delägda Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB.

Försäkringslösningen innebär att den topp av utbetalningar som förväntas inträffa under en 20-årsperiod kan mötas av utbetalningar från garantiförsäkringen. I särskilda beslut har fram till och med årsskiftet 2017/2018 ca 709 mnkr avsatts till försäkringen. Därutöver har årspremier med 101 mnkr inbetalats. Under år 2014 gjordes en utbetalning av skadeersättning från försäkringen med 36 mnkr och för 2017 en utbetalning för en skada på 39 mnkr.

Beräknade pensionsförpliktelser

Mnkr	2018	2019	2020	2021	2022
Avsättning i balansräkningen	483,3	546,4	613,1	690,3	779,5
Ansvarsförbindelse	1 994,4	1 975,4	1 948,5	1 923,5	1 900,3
Summa pensionsåtagande	2 477,7	2 521,8	2 561,6	2 613,8	2 679,8

Skatteintäkter mm

Skatteintäktsberäkningen bygger nuvarande skatt 22,26 kr, samt en genomsnittlig befolkningsökning med 1 065 invånare per år fram till år 2022.

Enligt taxering 2017 uppgick Gävlebornas beskattningsbara inkomster (skatteunderlaget) inkomstår 2016 till ca 20,2 mdkr. Gävlebornas beskattningsbara inkomst per invånare (skattekraften) uppgick till 202 873 kr, vilket är 97,2 procent av riksgenomsnittet. Detta innebär att den beskattningsbara inkomsten under året ökade med 4,98 procent i Gävle, vilket i stort är det samma som utveckling i riket. Skattealkylen grundas på skatterna för inkomstår 2016. Skattemedel för år 2019 beräknas med en prognostiserad ökning för inkomståren 2017, 2018 och 2019.

Enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos för inkomståret 2017 (apr 2018) ökar skatteunderlaget i riket med 4,5 procent. Den samhällsekonomiska bilden som beskrivs i omvärldsanalysen ligger till grund för skatteprognosen.

För inkomståren 2017, 2018 och 2019 beräknas skatteunderlaget i Gävle öka med 3,77, 3,33 respektive 3,18 procent. Tillämpningen av SKL:s prognos innebär att Gävle kommun har en skuld till staten för inkomstår 2017 med 33,3 mnkr (regleras januari 2019) och en fordran för inkomstår 2018 med 4,6 mnkr (regleras januari 2020). Detta till följd av att de fysiska utbetalningarna av skatteinkomsterna sker utifrån uppräkningsstal som fastställs av regeringen och att dessa avviker från de tillämpade prognoserna.

Sammantaget beräknas Gävle kommuns skatteintäkter till 5 009 mnkr år 2019, vilket är en ökning med 135 mnkr jämfört med prognosen för år 2018 som även innehåller avräkning för inkomstår 2017.

Nettointäkten från de kommunala utjämningsystemen, fastighetsavgift och de generella bidragen beräknas till 1 008 mnkr år 2019, vilket är 65 mnkr högre jämfört med prognosen för år 2018.

Under generella statsbidrag redovisas tillskott, de så kallade välfärdsmiljarderna som regeringen i budgetpropositionen för 2017 respektive 2018 tillfört kommunsektorn. En del av statsbidraget tilldelas i förhållande till antalet kommunmottagna flyktingar samt antalet asylsökande i kommunen och en del av bidraget i förhållande till kommunens invånarantal. En utfasning sker av bidragsandelen som är baserad på flyktingmottagning till förmån för invånarantal. Från och med år 2021 sker tilldelningen endast utifrån invånarantalet.

I prognosen för 2018 och budget för kommande år har intäkter från den så kallade byggbonusen lagts in motsvarande ca 1 procent av det statliga tillskottet till kommunsektorn. För år 2019 innebär detta 13 mnkr. Byggbonusen upphör därefter med nuvarande beslut.

Finansiella intäkter och kostnader

Kommunens roll som internbank skapar stora flöden genom den förmedling av lån som sker till i huvudsak de kommunala bolagen. De förmedlade lånen till våra bolag uppgick vid årsskiftet 2017/2018 till 4 262 mnkr och kan förväntas stiga till 7 726 mnkr vid utgången av år 2022 baserat på bolagens finansieringsbehov. Övrig långfristig utlåning var vid föregående årsskifte 1 501 mnkr, främst till kommunala bolag i samband med att kommunen sålt anläggningstillgångar. Utöver detta har kommunen förmedlade certifikat till kommunens bolag med 500 mnkr.

Gävle kommun har ett positivt finansnetto, ca +76 mnkr i bokslut för år 2017. Ett positivt finansnetto har varit ett resultat av en aktiv skuldportföljhantering, samt utdelningar från koncernföretag. För år 2019 förväntas finansnettot uppgå till ca +91 mnkr, inkluderat utdelning från Gävle Stadshus AB med 46 mnkr, varav 16 mnkr är vidareförmedlat från AB Gavlegårdarna för att användas till bostadssociala åtgärder.

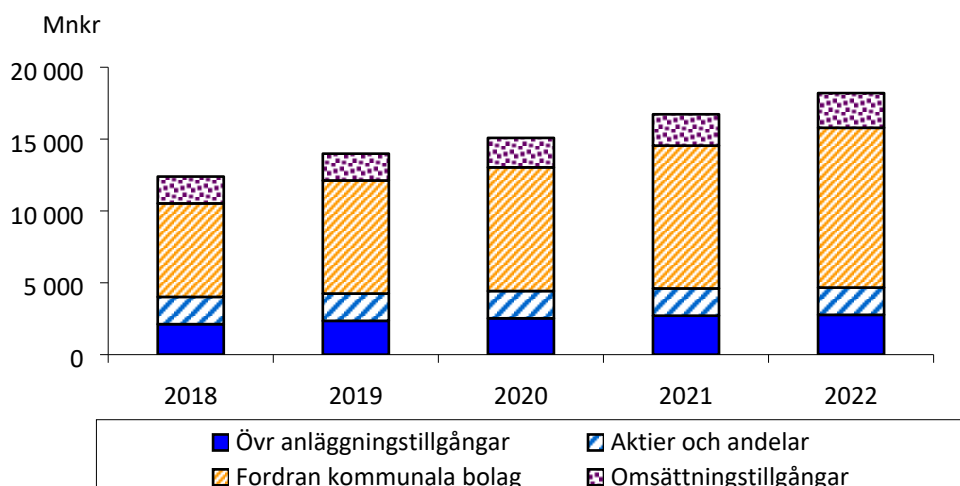
Finansnettot påverkas även av kommunens eget upplåningsbehov och av det allmänna ränteläget. Räntorna har legat på historiskt låga nivåer och förväntas öka något 2019 men fortfarande vara låga. För detta år beräknas de kortfristiga räntorna hamna på ca 0,9

procent och de långa på ca 2,6 procent. Räntegapet förväntas minska något under de påföljande åren där både korta beräknas hamna på 2,1 procent och de långa på 3,3 procent år 2022.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Balansräkningen ger en ögonblicksbild av kommunens totala tillgångar, skulder och eget kapital och en samtidig beskrivning av hur de totala tillgångarna finansierats med skulder och eget kapital. Balansomslutningen i kommunen uppgick i bokslut 2017 till 11 406 mnkr. Anläggningstillgångarna uppgick till 9 457 mnkr, varav de materiella/immateriella anläggningstillgångarna utgjorde 1 673 mnkr. Större delen av tillgångsmassan avser därmed finansiella anläggningstillgångar och då främst förmedlade lån till de kommunala bolagen. Omsättningstillgångarnas storlek var 1 949 mnkr.

Kommunens anläggningstillgångar beräknas öka med 4 438 mnkr till slutet av år 2022, jmf med bokslut 2017, varav de materiella anläggningstillgångarna ökar med 979 mnkr. Ökningen av anläggningstillgångarna består därmed till ca 78 procent av finansiella anläggningstillgångar i form av från kommunen förmedlade lån till de kommunala bolagen.

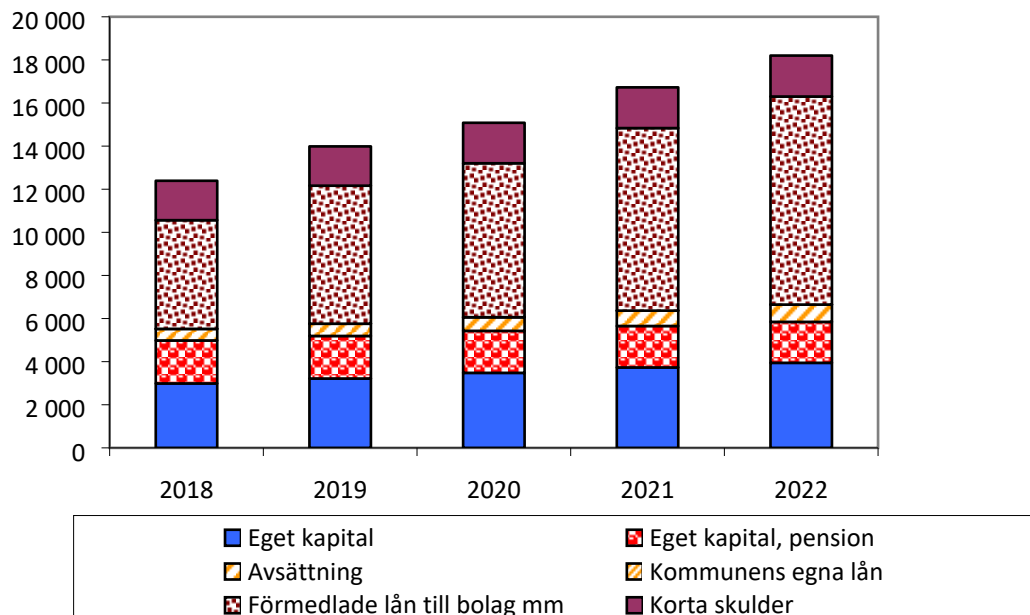
Tillgångarnas utveckling.

Kommunens egna kapital uppgick i bokslut 2017 till 4 763 mnkr. Förmögenheten per invånare blev därmed ca 47 300 kr, en ökning med ca 2 600 kr från föregående år. Det egna kapitalet förväntas fortsätta utvecklas positivt under den kommande planeringsperioden för att vi utgången av år 2022 uppgå till 5 833 mnkr, vilket motsvarar ca 55 100 kr per invånare.

Kommunens avsättningar och långfristiga skulder beräknas öka med 3 732 mnkr till slutet av år 2022. Kommunens egna lån slutamorterades under 2016 och beräknas till noll under hela planeringsperioden.

Vid bedömning av kommunens balansräkning ska hänsyn tas till det pensionsåtagande som ligger utanför balansräkningen i form av en ansvarsförbindelse som motsvarar ca 38 procent av kommunens egna kapital år 2019.

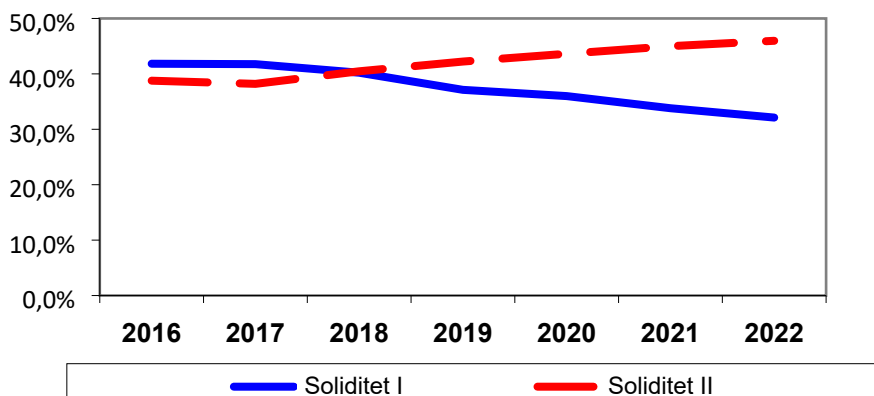
Mnkr

Skuldernas och det egna kapitalets utveckling.

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella styrka och visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. I redovisningen av kommunens tillgångar ingår även förmedlade lån till de kommunala bolagen. För att få en rättvisande bild av kommunens styrka bör interna fordringar kvittas mot de lån som upptagits för bolagens räkning. Vid en analys av den finansiella styrkan bör på ett motsvarande sätt det egna kapitalet justeras för pensionsåtagandet i form av en ansvarsförbindelse. Med dessa justeringar uppgick soliditeten (soliditet 2) i bokslut 2017 till ca 41 procent. Soliditeten beräknas stärkas och uppgå till ca 45 procent år 2019 och till ca 49 procent år 2022. Med en traditionell beräkning av soliditeten (soliditet 1) sjunker soliditeten från 39 procent år 2019 till ca 36 procent år 2022.

I den sammanställda redovisningen 2017 uppgick kommunkoncernens soliditet efter justering av pensionsåtagande utanför balansräkningen till ca 30 procent och beräknas hamna på 31 procent 2019 och 32 procent 2022. Med en traditionell beräkning av soliditeten uppgår denna till 42 procent år 2019 för att sjunka till ca 41 procent år 2022. Det finansiella soliditetsmålet för kommunen och kommunkoncernen får anses uppfyllt under planperioden. Utvecklingen innebär att kommunens finansiella långsiktiga handlingsberedskap inför framtiden får anses vara mycket god.

Soliditetens utveckling hos kommunen. Soliditet 2 är korrigerad för utlämnade lån samt för pensionsåtaganden redovisad som ansvarsförbindelse.

Investeringar och finansiering

Kassaflödesbudgeten visar årets kassaflöde med uppdelning på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, respektive finansieringsverksamhet.

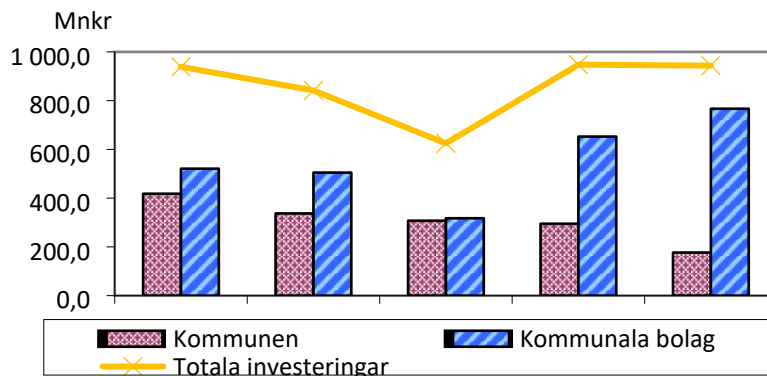
Ett positivt kassaflöde med 1 808 mnkr beräknas från den löpande verksamheten under perioden 2018 - 2022. Detta tillsammans med försäljningar av anläggningstillgångar med 125 mnkr kan användas till att finansiera investeringar i materiella anläggningstillgångar med 1 534 mnkr under motsvarande period. I kommunens budget är det främst infrastrukturinvesteringarna som är mest framträdande, både ordinarie investeringar som redovisas hos Samhällsbyggnadsnämnden, men även investeringar som görs i allmän platsmark i samband med exploatering av mark för bostadsbyggande och näringslivets behov. Dessa uppgår sammantaget till ca 1,1 miljarder kronor under perioden 2018 - 2022. Den löpande verksamheten i kommunen klarar investeringsverksamheten utan utökad upplåning och ett likviditetsöverskott uppstår hos kommunen som tillsammans med den ingående kassan från 2017 kan beräknas till ca 839 mnkr år 2022.

En likviditetssupplemennt hos kommunen möjliggörs då en stor del av investeringar som riktar sig mot kommunens verksamheter sker via de kommunala fastighetsbolagen. Under åren 2018 - 2022 uppgår dessa investeringar sammantaget till 2 762 mnkr. Om hänsyn även tas till dessa, samt det kassaflöde som skapas hos bolagens verksamhetsgrenar riktade mot kommunen uppnås inte egenfinansiering av investeringar. Egenfinansieringsgraden för hela perioden kan med denna definition beräknas till ca 64 procent, vilket innebär att 1 532 mnkr måste lånefinansieras inom koncernen.

Gävle kommun liksom kommunsektorn i sin helhet har för närvarande en mycket hög investeringsvolym. Detta till följd av ökade behov till följd av befolkningstillväxt, men även av stora reinvesteringsbehov, inte minst i skolor som byggdes kring 60- och 70-talen. Under den närmaste femårsperioden investerar Gävle ca 1,8 miljarder i gamla och nya skolfastigheter. För investeringar som är att betrakta som tillväxtinvesteringar (ökade volymer) är det inte rimligt att kräva en fullständig egenfinansiering av nuvarande skattebetalare.

Med en hög investeringsvolym finns en risk att investeringsutgifterna ökar för de enskilda projekten. Detta dels utifrån att investeringsnivåerna inledningsvis budgeteras mer utifrån övergripande kalkyler och erfarenhet än fastlagda programhandlingskalkyler, dels att en omfattande investeringsaktivitet kan vara prisdrivande på en begränsad marknad. Om de totala investeringsutgifterna enligt ovan skulle vara underskattade med ca 10 procent ger detta en utökning med närmare 430 mnkr under perioden 2018 - 2022. Detta skulle leda till utökad lånebehov och försämrade resultat med motsvarande ca 22 mnkr på årsbasis i form av avskrivningskostnader och räntekostnad baserad på ränta 2,0 procent.

I den andra vågskålen finns det faktum av vi sett över tiden har haft svårigheter att upparbeta investeringsanslagen vilket ger en omfattande ombudgetering. De totala investeringsanslagen 2017 hos kommunen samt de kommunala bolagen med investeringar riktade mot kommunen uppgick till ca 900 mnkr med ett utfall på ca 588 mnkr, vilket innebär att ca 65 procent av investeringsanslagen förbrukades.

Investeringar riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet.

Likviditet

Likviditet visar på kommunens kortfristiga betalningsförmåga. De löpande utgifterna betalas i första hand av våra skatteinkomster, avgifter med mera eller av andra omsättningstillgångar. Kassalikviditet är ett mått på förhållandet mellan kommunens omsättningsbara tillgångar och de kortfristiga skulderna. I bokslut för år 2017 uppgick kassalikviditeten till 104 procent. För år 2019 är denna likviditet beräknad till 98 procent. Under år 2017 hade kommunen 435 mnkr i kassa/bank, som beräknas stiga till 839 mnkr år 2022. Överlikviditeten beräknas delvis kunna användas för finansiering av tillkommande investeringar i kommunen eller via aktieägartillskott till kommunala fastighetsbolaget.

En kassalikviditet som understiger 100 procent innebär att de kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna. Kommunens likviditet är tillräcklig i förhållande till betalningsströmmarna. Kommunen kan även använda hela kommunkoncernens likviditetsreserv genom internbankens koncernkontosystem. Dessutom kompletteras den egna likviditeten med en disponibel likviditet i form av kreditlinor och andra lånelöften. Kommunens betalningsberedskap på kort sikt får därmed anses vara mycket god.

Känslighetsanalys

Kommunens resultat är utsatt för påverkan från omvärlden. En känslighetsanalys som visar förändringar i ett antal storheter ger följande riskexponering för år 2019.

- Ökade löner med en procentenhet - motsvarar ca 39 mnkr inklusive arbetsgivaravgifter.
- Arbetsgivarförändringar med en procentenhet - motsvarar ca 28 mnkr.
- Prisförändringar för varor och tjänster med en procentenhet - motsvarar ca 33 mnkr.
- Räntekostnadsförändring med en procentenhet – motsvarar ca 60 mnkr i kommunkoncernen om samtliga lån sätts om under året.
- Skatteunderlagsförändring med en procentenhet - motsvarar ca 56 mnkr.
- Invånarförändring med 100 personer – motsvarar ca 5,0 mnkr för skatter och bidrag.

Nämndöversikt

Driftramar

De fastställda ekonomiska ramarna för kommunens nämnder utgörs för den löpande verksamheten av ett tilldelat kommunbidrag (anslag) som utgör en intäktspost hos nämnden. År 2019 utgör en definitiv ram och för utblicksåren 2020 - 2022 preliminära ramar.

Belopp i Mnkr	KF Budget 2018	Aktuell Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Revisorskollegiet	4,7	4,7	4,9	4,9	5,0	5,1
Kommunstyrelse	269,9	277,1	280,2	278,8	278,8	281,4
Gemensam nämnd verksamhetsstöd	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Valnämnd	1,7	2,5	1,7	0,2	0,2	2,7
Överförmyndarnämnd	12,0	12,0	11,4	10,6	10,6	10,6
Samhällsbyggnadsnämnd	281,6	286,0	304,2	312,0	320,5	340,5
Jävsnämnd	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Kultur- o fritidsnämnd	342,7	343,4	355,5	352,8	354,7	377,1
Utbildningsnämnd	2 338,2	2 344,0	2 423,7	2 504,1	2 581,9	2 660,1
Näringsliv o arbetsmarknadsnämnd	251,3	252,8	259,5	263,8	267,3	272,5
Socialnämnd	533,6	542,3	581,2	582,5	583,5	584,5
Omvårdnadsnämnd	1 601,2	1 605,7	1 650,7	1 688,0	1 740,4	1 806,6
Summa	5 637,4	5 671,1	5 873,6	5 998,3	6 143,6	6 341,8

Politiska uppdrag och resurssättning

Allmänna uppdrag riktade till Gävles samlade kommunkoncern 2019

Uppdrag av generell karaktär för att höja fokus på viktiga frågor för Gävles utveckling och för att agera kostnadseffektivt och med hög kvalitet i den kommunala verksamheten.

1. Koncernen ska fokusera på att bidra till att bryta utvecklingen gällande människors behov av försörjningsstöd. Varje nämnd och bolag ska utifrån sitt verksamhetsområde bidra till ökad inkludering och ökat deltagande på arbetsmarknaden, minskad segregation och fler mötesplatser för människor.
2. Koncernen ska beakta ökat fokus på trygghet i ett växande Gävle. Varje nämnd och bolag ska utifrån sitt verksamhetsområde analysera och genomföra åtgärder för en ökad trygghet. Det kan handla om fler vuxna förebilder, en tryggare och ljusare utemiljö, utvecklat stadsdelsarbete och ökad inkludering genom att skapa möjligheter till studier, praktik och arbete.
3. Koncernen ska iaktta en restriktiv och återhållsam linje gällande nya löneökningsskrav (över märket) för perioden. Detta gäller särskilt högre chefers löneutveckling samt löneglidning som annars blir symboler för stigande lönekrav. Förvaltnings- och bolagschefer ska inte ha en löneökningstakt som överstiger snittet i förvaltningen/bolaget i övrigt. Större lönejusteringar för att uppnå jämställda löner undantas.
4. Koncernen ska agera återhållsamt för att minska andelen externa kurser, konferenser och representation. En utveckling ska ske av möjligheterna att nyttja videolösningar i större omfattning för möten och kompetensutveckling och ska i möjligaste mån tillgodose sina behov av nya möbler och inventarier från kommunens möbelpool. Alla kommunala nämnder uppmanas anamma ökad digitalisering och ska ingå i kommunens bilpool. Sammantaget bedöms stora rationaliseringsvinster vara möjliga att göra som led i nämndernas egna effektiviseringskrav.
5. Koncernen ska sträva efter att sänka sina lokalkostnader och undvika dyra externa hyreslösningar. Huvudregel ska vara att kommunen äger sina egna verksamhetslokaler.
6. Koncernen kommer under år 2019 lansera ett större effektiviseringsarbete (FOG) som innebär färre förvaltningar och ökad centralisering av stödresurser i kommunen för att öka kvalitet, samordning och effektivitet. Sammantaget skall rationaliseringsvinster motsvarande minst 10 miljoner kr uppnås under år 2019 samtidigt som tex. resurser för kvalitativa analyser och juridiskt stöd ökar.
7. Koncernen ska hålla sig inom upphandlade avtal. Alla nytillkommande upphandlingar ska inkludera sociala krav, kollektivavtalsliknande villkor samt krav som understödjer målen i kommunens miljöstrategiska program. I större upphandlingar ska krav ställas som ger människor långt ifrån arbetsmarknaden utökade möjligheter till arbete. Koncernen bedöms genom fler upphandlingar och skärpt köptrohet kunna spara motsvarande minst 10 miljoner kr år 2019.

8. Koncernen uppdras att i sin verksamhetsplanering beakta antagna beslut i Kommunfullmäktige och särskilt beakta uppfyllande av målen i det miljöstrategiska programmet, det sociala hållbarhetsprogrammet och Näringslivsprogrammet samt sin beredskap för att möta ett Gävle som växer.

9. Koncernen ska eftersträva ökad regional samverkan och kraftigt förbättra relationerna med Gävleborgs övriga kommuner och sammantaget visa att Gävle axlar rollen som regionhuvudstad. Denna samverkan bedrivs på många områden och bygger självklart på att vi söker lösningar som alla parter tjänar på. Samverkan ska förstärkas på områden som exempelvis integration, gymnasiesamarbete, kollektivtrafik, turism, innovationsutveckling och kommunala stödresurser.

Allmänna uppdrag riktade till kommunens nämnder 2019

Kommunfullmäktige ger nämnderna i uppdrag att utföra nedanstående utredningar och aktiviteter som är av generell karaktär. Uppdragen är en politiskt styrande beställning och tydliggörs i Kommunplanen och tolkas via nämndernas egna verksamhetsplaner. Återrapportering sker tertialvis i den efterföljande verksamhetsrapporteringen.

1. Nämnderna uppdras att fokusera på kvalitativ utveckling av sina kärnverksamheter och att inte starta upp nya valfrihetsförslag, förslag till utmaningsrätter eller entreprenadsättningar av verksamhet.
2. Nämnderna uppdras att fokusera på hur medarbetarinflytandet kan öka för att gå mer mot självstyrande personalgrupper, ökad trivsel och bättre arbetsmiljö via tillitsbaserat ledarskap.
3. Nämnderna uppdras följa heltidsbeslutet i kommunen.

Resurser och riktade uppdrag för de kommunala nämnderna 2019

Kommunstyrelsen

Effektivisering och koncernperspektiv!

Kommunstyrelsens ram (kommunbidrag) ökar med 7,5 mnkr mnkr år 2019 till totalt 280,2 mnkr.

Kommunstyrelsen har en mycket viktig roll kommande år i Gävle kommun. Utöver sitt uppdrag för ledning, samordning och uppföljning ges Kommunstyrelsen ett antal uppdrag att leda ett genomgripande förändringsarbete med att centralisera och effektivisera kommunens stödresurser för att samtidigt nå högre kvalitet. KS leder det stora effektiviserings- och omställningsarbetet i ökade centraliseringar av stödresurser och säkerställer ambitionerna i FOG och POG.

I budget för år 2016 tillfördes 5,0 mnkr för satsningar för utvecklingsprojekt i kommunens ytterområden. Utöver detta tillfördes även 5,0 mnkr till ett Teknikeffektiviseringspaket för utveckling och implementering av E-tjänster och GIS-lösningar i kommunens förvaltningar. Dessa resurstillskott förlängs under den kommande planeringsperioden fram till 2022.

Kommunstyrelsen ska också utveckla möjligheterna att kommunen upplevs närvarande och med god kommunikation i kommunens yttre centra. 2019 uppdras att utreda och genomföra en satsning på kommunala servicepunkter i anslutning till lokala livsmedelsbutiker i tex. Bergby, Norrsundet, Hedesunda och Forsbacka. För ändamålet avsätts 0,4 Mnkr kr i ram från 2019 och framåt. Satsningen ska som bieffekt stärka ortens långsiktiga tillgång till livsmedel och rollen som central mötespunkt.

År 2013 beslutades om ett miljöstrategiskt program för Gävle kommun. Ambitionsnivån för att stärka miljöprofilen är hög. Resursen på 7,0 mnkr förstärks med 1 mnkr 2019 och räknas upp med ytterligare 1 mnkr årligen för kommande år i perioden. Medlen ska användas inom de områden som är mest eftersatta i enlighet med kommunens miljöbokslut. Den kommande planeringsperioden fram till 2022 fortsätter den centrala resursen finansiera de delar av MSP som avser projekt eller fastanställda utvecklare i förvaltningarna.

År 2018 beslutas om ett nytt socialt hållbarhetsprogram. År 2019 och framåt tillförs 3,0 mnkr i ram till aktiviteter, åtgärder och sökbara medel för förvaltningarna för att verkställa programmets ambitioner. Medlen ska i möjligaste mån samordnas med de Bosociala medlen och regeringens satsning via "Rättvisemiljarderna" för stor samlad effekt.

Kommunstyrelsen ska under 2019 förstärka sitt arbete med ett tryggare Gävle genom att ansöka om att centrala Gävle blir ett LOV3 område samt utreda möjligheter och nytta med att tillskapa kommunala ordningsvakter och fler trygghetskameror. Finansieringsbeslut för detta kommer i 2020 års budget.

Under 2018 avsattes 3,0 mnkr för ökad samordning i samhällsbyggnadsprocessen. För att möta behoven i ett växande Gävle tillförs kommunstyrelsen 2019 och framåt ytterligare 1,0 mnkr i ram till avdelningen för övergripande planering.

Under 2019 förväntas det strategiska näringslivsarbetet med resurser flyttas från nuvarande NaN till KS. Med detta följer också olika åtaganden och medfinansieringsbehov t.ex KS inriktningsbeslut 2018 om det kustnära fisket. För 2019-2021 tillförs KS 0,5 mnkr årligen.

Löne- och priskompensationen för år 2019 uppgår till 5,6 mnkr. Kommunstyrelsen har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 2,0 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 5,5 mnkr. För åren 2020

- 2022 uppgår de sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 4,5 procent av kommunbidragen. Detta för att kommunen ska uppnå en acceptabel resultatnivå med nuvarande förutsättningar för skatteinkomster mm.

Övriga ramkorrigeringar på 1,0 mnkr avser kostnadseffekter av godkända investeringsprojekt.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringen ser behov av att förstärka totalförsvaret. Anslaget för krisberedskap ökar med 100 mnkr till kommunerna från 2018.

100 mnkr investeras 2018 för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck samt 57 mnkr årligen 2019 - 2020.

Som nationell satsning införs stöd till ett 30-tal socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden ("Rättvisemiljarderna"). Regeringen vill bland annat genom ett grundanslag stärka kommunernas eget arbete för att förbättra förutsättningarna i områden som idag kännetecknas av stora utmaningar när det gäller t.ex. lågt valdeltagande, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och låg sysselsättningsgrad. 500 mnkr har satts av 2018, 1 500 mnkr 2019 och 2 200 mnkr från år 2020. Gävle kommun är en av utpekade kommuner som har möjlighet att söka bidrag.

Uppdrag till nämnden

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att återkomma med en plan för hur ökad avtalstrohet i inköp och upphandlingar kan ge besparingar i enlighet med koncernövergripande mål motsvarande minst 10 miljoner kr år 2019.
2. Kommunstyrelsen uppdras säkerställa att arbetet med det sociala hållbarhetsprogrammet startar upp och integreras i kommunens verksamheter.
3. Kommunstyrelsen uppdras under 2019 ansöka om att centrala stadskärnan i Gävle blir ett LOV3 område samt utreda möjligheter och nytta med att tillskapa kommunala ordningsvakter och fler trygghetskameror från 2020.
4. Kommunstyrelsen uppdras 2019 att utreda och genomföra en satsning på kommunala servicepunkter i anslutning till lokala livsmedelsbutiker i t.ex. Bergby, Norrsundet, Hedesunda och Forsbacka
5. Kommunstyrelsen uppdras 2019 starta upp arbetet med ny kommunvision samt ny värdegrund och implementera denna bland medarbetarna. För ändamålet avsätts 0,5 mnkr 2019 och 2020.
6. Kommunstyrelsen uppdras utvärdera nuvarande styrmodell och återkomma med förslag på en ny budgetprocess som bättre beaktar framtida möjligheter till helhessyn och gemensamma överväganden i koncernen för ökad effektivisering, bättre resursutnyttjande, nya arbetssätt och samordning för bibehållen eller ökad kvalitet i verksamheterna.
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utarbeta en plan för fler forum för fysisk och digital medborgardialog och medborgarkontakt med hög tillgänglighet för alla.
8. Kommunstyrelsen uppdras 2019 utreda och ansöka om att bli en "äldrevänlig stad" utifrån WHO:s kriterier om detta.

9. Kommunstyrelsens HR-avdelning ges i uppdrag att i samråd med samtliga förvaltningar, identifiera lämpliga arbetsuppgifter för extratjänster och tillsammans med berörda fackliga organisationer utforma erforderliga avtal med lönenivå motsvarande det nationella lönetaket. Målet ska vara att minst 500 individer erbjuds en extratjänst under 2019, varav minst 250 ska förflyttas från försörjningsstödet.
10. Kommunstyrelsens HR-avdelning ges i uppdrag att säkerställa möjligheten att arbeta kvar i kommunen genom att erbjuda personal över 55 år med ökad risk för sjukskrivning 80% arbetstid till 90% lön med 100% pensionsavsättning.
11. Kommunstyrelsens HR-avdelning ges i uppdrag att säkerställa att anställningsformen "Allmän visstidsanställning" upphör att användas med undantag för då överenskommelse finns med facklig organisation inom respektive avtalsområde.
12. Kommunstyrelsens HR-avdelning ges i uppdrag att utarbeta en strategisk kompetensförsörjningsplan med aktiviteter inom kompetensutveckling och utbildningsinsatser för att möta kompetensbehov inom bristyrken i kommunen. Uppdraget utförs tillsammans med berörda nämnder och förvaltningar. För ändamålet finns 5 mnkr avsatt under finansförvaltningen.
13. Kommunens bosociala medel fortsätter ha en mer integrerad roll i Gävle kommuns eget arbete med att skapa trygghet och social hållbarhet i våra stadsdelar och del av utrymmet reserveras därför i enlighet med 2018 års beslut:
 - a. Kostnaderna för Socialnämndens fältassistenter inklusive utökningen 2018 fortsätter finansieras direkt från bosociala medel och förlängs fram till 2022.
 - b. Kostnaderna för den stadsdelsbaserade integrationssatsning på kultur och bibliotek som inkluderande ökade resurser till stadsdelsbiblioteken, längre öppettider i Sättra och Andersberg samt ett spridande av El Sistema i stadsdelarna fortsätter (3 mnkr). Den finansieras direkt från de bosociala medlen och förlängs till 2022.
 - c. Riktlinjer för stöd till trygghetsvård och gemensamhetsytor kvarstår och finansieras även fortsättningsvis från bosociala medel. Riktlinjerna justeras så att bosociala medel ej kan betalas ut till bostadsrättsföreningar eller annan form i privat ägande.
14. Kommunstyrelsen uppdras säkerställa att effektiviseringsmålen om ökad kvalitet, ökat fokus på kvalitativ analys och besparingar på motsvarande 10 Mnkr från FOG processen uppnås.
15. Kommunstyrelsen uppdras att fortsätta arbetet med det Miljöstrategiska programmet i enlighet med de mål som fastslagits i programmet och med samma finansieringsmodell för tjänster som tidigare år.
16. Kommunstyrelsen uppdras att tillsammans med samhällsbyggnadsnämnden öka tillgången till byggbar mark för näringslivets behov.

Samhällsbyggnadsnämnden

Vi ska växa tillsammans!

Nämndens ram utökas med 19,0 mnkr år 2019 till totalt 304,2 mnkr.

Gävle är just nu en snabbt växande kommun med bra geografiskt läge, en stark nod för nationell infrastruktur och utgör regionhuvudstad i Gävleborg. De senaste åren har inflyttningen ökat markant och satt fart på många omvandlingsprojekt i kommunen. Bostadsbristen är idag ett relevant och direkt synligt problem i vår kommun. Den bidrar förutom till minskad inflyttning till trångboddhet och särskilda svårigheter för kapitalsvaga grupper att finna ett eget boende. Bland utmaningarna som en växande kommun för med sig finns också en påtaglig risk för en växande segregation mellan olika stads- och kommundelar och olika socioekonomiska grupper samt en försämrad miljöutveckling. Genom en god stadsplanering kan vi bygga bort segregation och klyftor och istället skapa lösningar så att människor känner samhörighet och sammanhållning.

Under 2018 har nämnden tillförts 3,0 mnkr för ökad samordning i samhällsbyggnadsprocessen, samt 3,5 mnkr för nytt avtal för fria pensionärsresor inom kollektivtrafiken.

Nämndens ram utökas 2019 och framåt med 3,0 mnkr för att möta kostnadsökningar inom skolskjutshandläggningen, för att öka takten i framtagande av färdiga detaljplaner samt för att förstärka exploateringsportföljen i ett Gävle som växer.

Nämndens utrymme för investeringar/reinvesteringar utökas 2019 med 7 mnkr för att möjliggöra fler GC vägar och säkra överfarter. Nämnden kompenseras med 0,45 mnkr i ram för kapitalkostnaden.

Nämnden tilldelas ytterligare investeringsmedel för att öka tempot i genomförandet av centrumplanen och för att genomföra sista etappen i det centrala stadsbadet. Nämnden kompenseras från 2019 för centrumplanen med 2 Mnkr och från 2020 för sista etappen i stadsbadet med 1 mnkr i kapitaltjänstkostnader och driftsmedel.

Löne- och priskompensationen för år 2018 uppgår till 4,8 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 1,5 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 4,5 mnkr. För åren 2020 - 2022 uppgår det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 4,0 procent av kommunbidragen.

Samhällsbyggnadsnämnden bedriver en kapitalintensiv verksamhet, vilket innebär att avskrivningar och internränta uppgår till drygt 20 procent av de totala kostnaderna. Genomförda re- och nyinvesteringar innebär ökade driftkostnader i form av kapitaltjänstkostnader, men ger även av andra tillkommande driftkostnader för utökade skötseltytor. Ett sätt att klara omstruktureringskraven är därmed att noga väga de planerade investeringarna innan dessa genomförs.

Ramkompensationen till följd av förändrade kapitaltjänstkostnader och driftkostnader i övrigt i samband med ny- och reinvesteringar uppgår till 14,4 mnkr år 2019 för att succesivt öka till 47,8 mnkr år 2022.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringens budgetproposition för 2018 innehöll bland annat följande satsningar inom infrastruktur.

Stadsmiljöavtalet är fr.o.m. 2018 en del av den ekonomiska ramen för utvecklingen av transportsystemet och beräknas omfatta 1 miljarder kronor per år 2018 - 2019.

För bidrag till åtgärder mot radon i bostäder tillförs 34 mnkr 2018 och 72 mnkr för 2019 respektive 2020.

Sedan tidigare finns bland annat följande satsningar

Klimatklivet gäller till 2020, för att stötta regionala och lokala initiativ som ska minska utsläppen av växthusgaser. Nivån är 700 miljoner kronor per år. Stöd ges bland annat till laddinfrastruktur för elfordon, biogasanläggningar, konvertering från fossil olja, lustgasdestruktion.

För statligt stöd till kommunal energi- och klimatrådgivning har 120 mnkr avsatts 2018, 160 mnkr år 2019 och 200 mnkr år 2020.

För avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommaren har 350 mnkr per år budgeterats 2018 – 2020.

Anslaget för klimatanpassning förstärktes med 10 miljoner kronor 2018, 70 miljoner 2019 och 120 miljoner 2020.

Förändringar inom bostadsförsörjning och byggande innefattar stöd till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utemiljöer med 1 miljard kr per år till 2019, stöd till kommuner för ett ökat bostadsbyggande med 1,4 miljarder 2018 och 1,3 miljarder 2019. Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande med 3,2 miljarder per år 2018 och 2019.

Uppdrag till nämnden

1. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att driva på mot Region Gävleborg för att förstärka möjligheterna till bättre kollektivtrafikpendling för både tillkommande nya bostadsområden och kommunens nuvarande yttre centra.
2. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras under 2019 prioritera upp arbetet med att färdigställa detaljplaner för områdena ”Magasinsområdet”, ”Blåsåsen” och ”Nytt modernt kulturhus/stadsbiblioteket”.
3. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att tillsammans med KS öka tillgången till byggbar mark för näringslivets behov.
4. Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att under 2019 påbörja arbetet med att iordningsställa Rådhusorget och Drottninggatan samt att till 2020 förbereda för byggandet av 3:e etappen Stadsbadet.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur och mötesplatser ger mening, nytänkande och kreativitet!

Nämndens ram utökas med 17,15 mnkr år 2019 till totalt 355,5 mnkr.

Vi vill känna glädje och mening i vår kommun och känna både sammanhang och ökad trygghet i våra stadsdelar. Kultur och fritid i alla dess former ger människor möjligheter till nya möten, nya tankar, nya kanske också nya glädjande intressen och kanske nya mål i livet. Därför är en aktiv kultur och fritidssektor viktig för människorna som bor eller finns i Gävle.

Vi ska ha mötesplatser där människor möts över socioekonomiska och kulturella gränser och som bidrar till att hålla samman kommunen. Mötesplatserna ska vara inkluderande för alla och är lika viktiga oavsett var i kommunen de finns. I centrala lägen kan det t.ex vara ett nytt modernt kulturhus/stadsbibliotek som blir en av kommande planeringsperiodens största investeringar. I ytterområdena kan det vara Fyren i Norrsundet, Folkets hus i Hedesunda eller Labbis i Forsbacka.

Skolor, förskolor, fritidsgårdar, bibliotek/kulturhus, föreningslokaler, idrottsanläggningar och väl fungerande fritidsanläggningar är alla viktiga både i sin karaktär (inriktning, öppettider, marknadsföring, innehåll) och sin geografiska placering, för att göra det enkelt för människor att mötas.

Vi behöver öka vår närvaro i stadsdelarna och vi behöver bra komplement till fritidsklubbar och fritidsgårdar som håller öppet längre på kvällar och helger. Här ser vi stadsdelsbiblioteken som viktiga noder i Sättra och Andersberg för att stärka integrationsarbetet.

Nämnden tillfördes 2018 medel från kommunstyrelsen för en stadsdelsbaserad integrationssatsning på kultur och bibliotek på 3,0 mnkr från bossociala medel under åren 2018-2020. Satsningen förlängs till 2022.

För tillkommande hyror till följd av nya idrottsanläggningar mm enligt godkänd investeringsbudget utökas nämndens ram med 5,2 mnkr år 2019. Hänsyn har tagits till effekterna av senareläggningar av budgeterade investeringar som ramkompenserats år 2018. Detta avser Valbo sportcentrum med 5,1 mnkr.

Gävle kommer att arrangera EM i friidrott för U23 år 2019. Nämndens ram utökades med 6,6 mnkr för år 2019 för tävlingens genomförande.

Nämnden tillförs 2019 och 2020 i ram 0,5 mnkr för att utveckla konceptet samt ansöka om detaljplan för "Nytt centralt kulturcentrum/stadsbibliotek". Investeringen av nytt centralt kulturcentrum/stadsbibliotek ska genomföras på den plats där nuvarande stadsbibliotek är placerat, ta fördel av närheten till Slottstorget och årummet samt bidra till att knyta ihop det nord-sydliga stråket genom stadskärnan. För investeringen är 300 mnkr budgeterat som investering 2021.

Nämnden tillförs också 0,5 mnkr i ram för att förbättra kvaliteten och skötsel av de kommunala badplatserna.

En ny princip har införts 2017 för nyttjande av skolornas idrottslokaler, vilket innebär att Kultur & Fritid Gävle hyr anläggningarna efter skoltiden. 0,2 mnkr omdisponeras från Utbildningsnämnden avseende helårseffekt för tidigare överföring.

Löne- och priskompensationen för år 2019 uppgår till 7,4 mnkr. Kultur och fritidsnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 1,0 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 3,65 mnkr. För åren 2012-2022 uppgår det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 3,5 procent av kommunbidragen.

Ramen utökas dessutom med 0,9 mnkr för höjt Po-pålägg.

Övriga ramkorrigeringar avser förändrade kapitaltjänstkostnader i samband med ny- och reinvesteringar.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringens budgetproposition för 2018 innehöll bland annat följande satsningar inom kultur- och fritidsområdet.

250 mnkr har satts av årligen 2018 - 2020, för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet. 450 mnkr satsas årligen 2018 - 2019, samt 250 mnkr 2020, för avgiftsfria aktiviteter för barn under skollov. 300 mnkr per år 2018 - 2020 för gratis simskola.

Uppdrag till nämnden

1. Kultur och fritidsnämnden uppdras att söka möjliga samfinansieringsprojekt kopplade till Symfoniorkestern tillsammans med regionala eller nationella aktörer samt att om möjligt öka antalet inkomstbringande turnéer och verksamhetsinnehåll.
2. Kultur- och fritidsnämnden uppdras att genomföra den finansierade stadsdelsbaserade integrationsåtgärden på kultur och bibliotek inkluderande ökade resurser till stadsdelsbiblioteken, längre öppettider i Sättra och Andersberg samt ett spridande av El Sistema i stadsdelarna. Denna finansieras via en avsättning på 3 miljoner kr från de bosociala medlen under kommunstyrelsen och avser åren 2018-2022.
3. Kultur- och fritidsnämnden uppdras slutföra arbetet 2019 och 2020 med kvalitets/innehållsfrågor och möjliga samordningsvinster i en investering i nytt modernt kulturcentrum/stadsbibliotek som planeras till 2021. Uppdraget innehåller också att ansöka om planförutsättningar.
4. Kultur och fritidsnämnden får i uppdrag, att i samarbete med Gavlefastigheter och Kommunstyrelsen, genomföra de mest nödvändiga investeringarna för att säkerställa fortsatt drift av verksamheterna i Fyren i Norrsundet, Smörnäs, Engesbergs Camping, Folkets hus i Hedesunda och Jonny Mattson-gården i Gävle. Inget av ovan nämnda objekt ska säljas till privat marknad utan att säkra fastigheternas verksamhetsinnehåll men kan överlåtas till lokala verksamheter om fullgod lösning för fortsatt drift finns. Nya hyresförhandlingar kan vara nödvändiga.

Utbildningsnämnden

Alla unga ska ges verktyg för att förverkliga sina drömmar.

Förutom att skolan är elevernas arena att lära och växa så är skolan en kommuns bästa verktyg för att skapa möten mellan människor. Vi vill ha en skola som främjar möten mellan elever och föräldrar från olika stadsdelar, socioekonomisk eller kulturell bakgrund och en skola som bryter normer och invanda mönster. Det vet vi gynnar elevresultaten och framtiden då blivande vuxna rustas för en allt mer globaliserad värld och får en vana att vidga sina perspektiv och vyer.

Varje elev ska ges de möjligheter hen behöver för att klara sin skolgång på bästa sätt, att känna motivation, glädje och framtidstro oavsett i vilken skola man går, oavsett var i Gävle du bor. Det är det vi kallar likvärdig skola.

För att alla ska kunna lyckas i skolan måste det kompensatoriska uppdraget stärkas. Det innebär att förutsättningar som påverkar elevers möjligheter att lyckas ska stärkas och att riskfaktorer att inte lyckas ska minimeras eller elimineras i skolan. Resurser måste riktas så att de kommer elever till nytta där de bäst behövs.

Nämndens ram utökas med 79,8 mnkr år 2019, till totalt 2 423,7 mnkr.

Under 2017 tillfördes nämnden 10,0 mnkr för att möjliggöra minskade barngrupper i förskolan genom ökad personaltäthet. Uppdraget har ej genomförts.

I skollagen finns formuleringar om alla barns rätt till utveckling och hänsyn till barn och elevers olika behov. Antalet nyanlända elever i grund- och gymnasieskolan ökar i Gävle. Nämndens ram utökades med 10 mnkr år 2015 för att säkerställa att eleverna når gymnasieutbildning. I 2016 års budget tillfördes nämnden 4,0 mnkr för riktade insatser till skolor med låg måluppfyllelse och i budget 2018 ytterligare 20 mnkr för läsa-, skrivgaranti, samt för stöd till elever med svaga resultat.

Till och med år 2018 har Utbildningsnämnden tillförts ett ramtillskott med 17 mnkr för IT-utveckling i högstadiet. Ett tillfälligt anslag som nu inräknats i nämndens generella ram.

Till och med år 2018 har nämndens ram därutöver utökats med 6,0 mnkr för att kunna erbjuda 200 lärare i grund- och gymnasieskolan mer gemensam arbetstid enligt Läraravtalets bilaga 6, samt för rekryterings- och kompetensförsörjningsinsatser. Ett tillfälligt anslag som nu inräknats i nämndens generella ram.

Nämnden tillfördes redan 2006 medel för att möjliggöra fria arbetskläder till personalen i förskolan. Då detta fullt ut inte finansierats, tillförs nämnden ytterligare 0,5 Mnkr i ram från 2019 för att fullfölja satsningen på samtliga förskolor.

Nämnden får ett reducerat effektiviseringskrav 2019 för att säkerställa statsbidragen för minskade barngrupper i förskolan, lågstadiesatsningen, höjd personaltäthet och höjd kvalitet i fritidshemmen, personalförstärkningar inom elevhälsan samt statsbidraget för likvärdig skola. Särskilt prioriterat är också att utveckla kvaliteten i elevhälsan och tillsammans med Socialnämnden och Region Gävleborg säkerställa att kedjan för att förebygga och ta hand om barn med psykisk ohälsa fungerar bättre. Nämnden ska också lägga ökade resurser till särskilt utsatta skolor med svaga studieresultat.

Volymförändringar i form av ökade antal barn i förskola och skola medför en ramkompensation med 26,6 mnkr år 2019 som successivt stiger till 117,0 mnkr år 2022. Nämnden får i sina investeringsramar utrymme för byggandet av 2 nya centrala förskolor vars syfte är att möta tillkommande behov och minska barngruppernas storlek.

Genom tillkommande investeringar under planeringsperioden utökas ramen successivt för tillkommande hyres- och kapitaltjänstkostnader. För år 2019 utökas ramen med 18,6 mnkr som ökar till 72,8 mnkr år 2022.

En ny princip har införts 2017 för nyttjande av skolornas idrottslokaler, vilket innebär att Kultur & Fritid Gävle hyr anläggningarna efter skoltiden. 0,2 mnkr omdisponeras till Kultur och fritidsnämnden avseende helårseffekt från 2018.

Genom tillskott till det generella statsbidraget utökas nämndens ram med 2,1 mnkr.

Löne- och priskompensationen för år 2019 uppgår till 58,8 mnkr. Utbildningsnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 1,0 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 24,5 mnkr. För åren 2020 - 2022 uppgår det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 3,5 procent av kommunbidragen.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringens budgetproposition för 2018 innehöll bland annat följande satsningar inom utbildningsområdet.

En förstärkning av den statliga finansieringen av skolan i enlighet med Skolkommissionens förslag. 1 000 mnkr sätts av 2018, 3 500 mnkr år 2019 och 6 000 mnkr år 2020 för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. Stödet ska vara villkorat så att de tillförda medlen leder till ökade insatser för jämlikhet, kunskapsutveckling och kvalitet i verksamheten. För Gävle kommun innebär detta att skolans statsbidrag för 2018 uppgår till 9,1 mnkr.

Satsningen Lärarlyftet II förlängs t.o.m. 2019 inom ramen för avsatta medel för lärarfortbildning där 200 mnkr finns avsatta 2018 - 2019.

En förstärkning och förlängning av kompetensutvecklingsinsatser i språk-, läs- och skrivutveckling, det s.k. Läslyftet. 100 mnkr finns avsatt år 2018, 120 mnkr år 2019 och 80 mnkr år 2020.

En förlängning av fortbildningsinsatser till 2019 för skollära som sker inom ramen för de nationella skolutvecklingsprogrammen där 140 mnkr per år finns avsatta 2018 - 2019.

300 mnkr per år 2018 - 2020 avsätts för i en samlad satsning på ökad kvalitet på gymnasieskolans introduktionsprogram.

Sedan tidigare finns ett antal statliga satsningar med riktade bidrag. Detta avser bland annat en satsning från och med halvårsskiftet 2016 på höjda lärarlöner. På årsbasis uppgår satsningen till 3 000 mnkr per år till och med 2019. Reformen beräknas omfatta 60 000 lärare på årsbasis. Reformen bygger på att skolhuvudmännen lokalt fattar beslut om lönehöjningar. För Gävle kommun omfattar satsningen ca 600 lärare med en lönesumma på ca 25 mnkr. Därutöver satsas 973 mnkr per år 2018 - 2019 på karriärsutvecklingsreform.

Övriga riktade statsbidrag avser bland annat lågstadielyftet med 2 300 mnkr 2018 och 1 971 mnkr 2019, mindre barngrupper i förskolan med 830 mnkr per år 2018 - 2019, 600 mnkr per år 2018 - 2019 till skolor med låga resultat, nyanlända elever mm. 195 mnkr satsas 2018 och 184 mnkr 2019 för skapande skola, inklusive förskola, via Statens Kulturråd.

680 mnkr satsas 2018 för utrustning av skollokaler/energieffektiviseringar, utemiljöer, 500 mnkr 2018 för jämlikhetspeng till grundskolor med låg andel behöriga till gymnasieprogram, 369 mnkr per år 2018 - 2019 för läxhjälp, 150 mnkr per år 2018 - 2019 för förstärkt elevhälsa, 80 mnkr per år 2018 - 2019 för omsorg på kvällar, nätter och helger.

3 474 mnkr 2018 och 3 212 mnkr 2019 har budgeterats för kommuner som infört maxtaxa inom förskolan. Bidraget inkluderar bidrag för kvalitetssäkring. Gävle kommuns bidragsram för 2018 för maxtaxa uppgår till 29,2 mnkr enligt Skolverket.

Schablonersättningen för asylsökande barns skolgång uppgår 2018 till 63,6 tkr per plats i förskola, till 52,0 tkr i förskoleklass, till 102,1 tkr i grundskola och till 116,1 tkr i gymnasieskola.

Uppdrag till nämnden

1. Utbildningsnämnden har ett uppdrag att alla elever ska utmanas och klara sin utbildning. För att klara detta mål ska elever och skolor med lägre resultat prioriteras. Utbildningsnämnden ges i uppdrag att vidareutveckla resursfördelningssystemet och förstärka socioekonomisk viktning så att det ger barn och elever mer likvärdiga förutsättningar att lyckas och som gynnar förskolor och skolor med större utmaningar.
2. Utbildningsnämnden ges i uppdrag att möjliggöra för skolor att servera frukost. Minst en f-6 skola och en 7-9 ska påbörja servering av frukost i skolan under 2019. Utfallet av detta ska utvärderas. Att gymnasieskolan ska servera gratis lunch är en självklarhet.
3. Utbildningsnämnden ska vid all omplanering och nybyggnation av skolor beakta inkludering och möten mellan elever från olika stadsdelar och socioekonomiska områden för att minska segregationen, öka likvärdighet och måluppfyllelsen.
4. Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utforma ett uppföljningssystem av elevers måluppfyllelse som ger rätt information på rätt nivå i styrkedjan för att nå bättre resultat.
5. Utbildningsnämnden och Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utforma en aktivitetsplan hur fler vuxenresurser och resurser för att avlasta förskollärare och lärare i uppgifter som inte är kopplade till själva undervisningen ska kunna tillskapas.
6. Utbildningsnämnden ges i uppdrag att förstärka elevhälsan och tillsammans med socialnämnden och Region Gävleborg säkerställa att insatserna för att förebygga och möta psykisk ohälsa hos barn ökar.
7. Utbildningsnämnden ges i uppdrag att säkerställa att alla tillgängliga statsbidrag kan sökas för att stärka kvaliteten.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Individens utveckling ger samhället nya möjligheter

Nämndens viktigaste uppdrag är att ge människor nya möjligheter, nya utmaningar och nya mål i livet. Oavsett om du behövt fly för ditt liv eller behöver byta bana i arbetslivet, så ska varje individ ges stöd för att kunna bidra till samhällets utveckling. Nämndens roll förändras under 2019 då både LSS verksamheten och ansvaret för försörjningsstöd flyttas från andra nämnder hit. Nämndens huvuduppdrag blir därmed att skapa starka kedjor av insatser som hjälper, stärker och utvecklar människor där så som möjligt kvarstår i behov av försörjningsstöd.

I Gävle finns fler individer än i jämförbara kommuner som har stora utmaningar att komma in på arbetsmarknaden. Orsakerna är en tradition av låg utbildningsnivå och starka industrier som tidigare kunde bereda plats för många personer. Nämnden har sedan länge haft ett fokus på att ge dessa individer bättre möjligheter att hävda sig på arbetsmarknaden. Vi ska fortsatt stärka möjligheterna till vuxenstudier, yrkesstudier, språkstudier, praktik och andra insatser på väg till arbete. Validering av kunskaper och kompetenser är en nyckel.

Även nyanlända under åren 2015-2017 är en grupp som kräver särskilt fokus i alla våra skolformer. Utbildningssystemet måste vara flexibelt och byggas för individens förutsättningar för att möjliggöra chans till arbete. SFIundervisningen i Gävle håller idag hög kvalitet. Vi ska fortsätta utveckla verksamheten med både fler yrkesutbildningar, speciellt i bristyrken, snabbspår och kombinationer med språkpraktik eller andra kurser för att göra vägen till jobb och egen försörjning så kort som möjligt. Vårt samverkansarbete med högskolan i Gävle ska stärkas i alla skolformer.

Den samlade LSS verksamheten kommer från 2019 att hanteras av nämnden med målet att LSS ska stärkas och utvecklas kvalitativt.

Nämndens ram utökas med 6,8 mnkr år 2019 till totalt 259,5 mnkr.

I 2016 års budget utökades nämndens ram med 5,0 mnkr för ett ökat aktivitetsansvar för ungdomar upp till 20 år, samt med 4,0 mnkr för att stärka möjligheten att erbjuda fler personer grundläggande kurser inom SFI och KomVux/LärVux. Utöver detta tillfördes nämnden år 2017 ytterligare 2,0 mnkr för lärlingsplatser inom byggsektorn som ett integrationsprojekt, samt 2,0 mnkr för insatser inom vuxenutbildningen. Via det generella statsbidraget tillfördes nämnden en utökad ram med 5,4 mnkr för rätten till Komvux.

Under 2017 tillfördes nämnden även 2,3 mnkr för att möjliggöra höjning av brukarnas dagersättning inom daglig verksamhet.

För att underlätta för personer med funktionsvariationerna har kommunen inrättat ordinarie tjänster för målgruppen. Målet är att möjliggöra att minst 2 procent av kommunens anställda tillhör målgruppen. Hittills har 13,5 mnkr tillförts nämndens ram för ändamålet.

För volymökningar inom daglig verksamhet tillförs nämnden ett ramtillskott med 1,8 mnkr år 2019 som successivt stiger till 6,8 mnkr år 2022.

Nämndens ram uppräknas från 2019 och framåt med 1,2 mnkr för fortsatt utveckling av verksamheten inom ”möbelpoolen”

Löne- och priskompensationen för år 2019 uppgår till 6,8 mnkr. Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 2,0 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 5,3 mnkr. För åren 2020 - 2022 uppgår det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 4,5 procent av kommunbidragen.

Ramkorrigeringar sker 2018/19 mellan NaN och berörda nämnder för överföring av verksamhetsområdena försörjningsstöd och LSS. I enlighet med analys gjord av socialnämnden 2018 kan det finnas ett strukturellt underskott i ramtilldelningen för hanteringen av försörjningsstödet. Parallellt pågår ett intressant effektiviseringsarbete via digitalisering av hanteringen i enlighet med den sk "Trelleborgsmodellen" som sannolikt kan sänka de strukturella kostnaderna. Frågan om medelstilldelning får återkomma till 2020 års budget och kommunplan.

Övriga ramkorrigeringar avser kostnadseffekter av godkända investeringsprojekt i form av kapitaltjänstkostnader och hyror med 2,3 mnkr.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringens budgetproposition för 2018 innefattar totalt 32 500 årsutbildningsplatser för regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux). Av dessa är 6 750 nya årselevplatser utöver den ökning på 3 000 platser avseende 2018 som aviserades i budgetpropositionen för 2017. För lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux) finns medel för 3 150 platser. Regeringen avser att även fortsättningsvis reservera delar av satsningen på regionalt yrkesvux för elever inom svenska för invandrare (SFI) och svenska som andraspråk inom Komvux och särskild utbildning för vuxna (särsvux) på grundläggande nivå.

Budgetpropositionen innehåller vidare en satsning för en utbyggnad av lärcentrum som tillhandahåller lokaler och stöd för lärande nära hemorten.

Ett nytt stöd för subventionerade anställningar -Introduktionsjobb införs. I och med detta försvinner ett antal tidigare stödformer. Introduktionsjobb riktar sig till personer som är långtidsarbetslösa eller nyanlända.

425 mnkr per år 2018 – 2020 avsätts som ett stöd som riktar sig till kommuner som satsar på att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Extratjänster ser regeringen som en viktig insats för personer med särskilt svag förankring på arbetsmarknaden, långtidsarbetslösa och nyanlända. Arbetsgivare som anställer med extratjänst får ett ekonomiskt stöd motsvarande lönekostnaden i upp till 12 månader, ett stöd som kan förlängas med ytterligare 12 månader. Taknivån för en bruttolön höjs till 20 000 kr i månaden. 500 mnkr avsätts till kommuner och landsting som redan har anställt eller anställer personer som står långt från arbetsmarknaden med hjälp av extratjänster. För Gävle kommun är kvoten 60 personer, vilket har uppfyllts varvid ett bonusbidrag på 5,8 mnkr erhållits.

Genom det nya regelverket för nyanländas etablering kan Arbetsförmedlingen anvisa nyanlända med kort utbildningsbakgrund att söka till och studera inom vuxenutbildningen. Med anledning av detta har schablonersättningen höjts.

Stimulansmedel har införts med 350 mnkr per år 2018 – 2020 för att öka motivationen att delta i daglig verksamhet, samt uppmuntra fler kommuner att införa habiliteringsersättning.

Sedan tidigare finns bland annat riktade statsbidrag med 100 mnkr per år 2018 – 2019 till insatser för sfi-lärare och kompetensutveckling, samt Lärarlyftet II för sfi med 386 mnkr per år 2018 – 2019.

Schablonersättningen 2018 för nyanlända som tagits emot i en kommun från och med den 1 januari 2016 uppgår till:

- 133 200 kronor för en person som inte fyllt 65 år
- 80 300 kronor för en person som fyllt 65 år

Uppdrag till nämnden

1. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden uppdras att samordna och utveckla aktiviteter för asylsökande som stärker deras väg i svenska språket och på arbetsmarknaden. Arbetet ska göras tillsammans med civilsamhället.
2. Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att särskilt möta behov av utökade kunskaper i svenska för personer som ska arbeta inom utbildnings- och omsorgssektorn.
3. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden uppdras att under 2019 tillsammans med kommunstyrelsen och andra nämnder säkerställa att minst 500 personer kommer ut i en extratjänst 2019, att lönenivån för extratjänst uppgår till det statliga maxtaket och att minst 250 av tjänsterna omfattar personer som idag finns inom gruppen mottagare av försörjningsstöd.
4. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att arbeta för att säkerställa att minst 2% av kommunens anställningar tillfaller personer med olika former av funktionsvariationer.
5. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden uppdras inkludera uppdragen kopplade till LSS ansvaret i sin verksamhet. Samt formulera en plan för utveckling av dessa verksamheter.
6. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden uppdras snabba på och kvalitetssäkra den digitala utvecklingen inom hanteringen av försörjningsstödet.

Socialnämnden

Trygga människor bidrar till vår gemensamma utveckling

Socialnämnden har, förutom sitt uppdrag som myndighetsutövare, ett stort ansvar för att skapa trygghet och nya möjligheter för människor. Det är politikens uppgift att tillsammans med civilsamhället skapa lösningar så att människor känner samhörighet och sammanhållning och där spänningar som kan uppstå av segregation elimineras. Vi vill se ökad trygghet i våra stadsdelar och vi vill se tidiga och kraftfulla förebyggande insatser mot social oro. Just ett starkt förebyggande arbete är en nyckelfråga för att möta flera samhällsproblem som Gävle står inför.

Nämndens ram utökas med 39,5 mnkr till totalt 581,2 mnkr år 2019.

Under 2017 tillfördes nämnden 5,0 mnkr som resurstillskott inom området externa placeringar, samt 3,5 mnkr för administration av övergångsbostäder och för höjd högsta godtagbar boendekostnad.

Nämndens ram utökades 2018 med 25 mnkr för ökade volymer och ökade kostnader i samband med att statens ersättningsregler för ensamkommande flyktingbarn förändrades den 1 juli 2017.

Socialnämnden redovisar fortsatt obalans i sin verksamhet. I prognosen för helår 2018 redovisas en obalans med 75 mnkr, varav 30 mnkr avser ensamkommande barn med anledning av nytt ersättningssystem från 1 juli 2017. Övriga obalanser avser externa placeringar och försörjningsstöd. Då antalet ensamkommande barn nu minskar väsentligt finns förutsättningar att den nuvarande obalansen kan sjunka med ca 15 mnkr år 2019. Det är även viktigt att hitta övergångar till stödboende för gruppen ensamkommande barn och ungdomar där detta är möjligt.

För resultateffekten av kostnader i Socialnämnden omfördelas 20 mnkr från finansförvaltningen till nämnden för 2019 för att bland annat täcka upp kostnaderna i omställningsarbetet gällande hanteringen av ensamkommande barn. För år 2019 finns vidare en reserv avsatt under finansförvaltningen med 10 mnkr avseende andra volymkorrigeringar.

Utifrån de jämförande analyser som gjorts med andra kommuner 2018 står det klart att Socialnämnden har ett strukturellt underskott i sina ramar inom försörjningstödet (som överförs till NaN) och för placering av personer i missbruk och tillförs därför ytterligare 8 mnkr i ram från 2019.

Socialnämnden ska under 2019 särskilt prioritera en ekonomi i balans samt en utveckling av det förebyggande arbetet. Utan ett starkt förebyggande arbete riskerar Gävle en ökad otrygghet, fler individer som hamnar i trasiga livssituationer och ökade kostnader för kommunen.

Löne- och priskompensationen för år 2018 uppgår till 14,3 mnkr. Socialnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 0,5 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 2,78 mnkr. För åren 2020 - 2022 uppgår det sammantagna effektiviserings/omstruktureringskraven till 3,0 procent av kommunbidragen.

Övriga ramkorrigeringar avser kostnadseffekter av godkända investeringsprojekt i form av kapitaltjänstkostnader och hyror.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringens budgetproposition för 2018 innehåller bland annat följande satsningar.

En förstärkning av resurser till stärkt bemanning inom barn- och ungdomsvården. För åren 2018 – 2019 fördelas 500 mnkr och för år 2020 250 mnkr.

Ett tillfälligt stöd om 395 mnkr år 2018 enligt vårdningsbudgeten för att stärka kommunernas möjlighet för ensamkommande unga som fyllt 18 år och som fortfarande kan få stanna i Sverige möjlighet att bo kvar i den kommun där de vistas.

Sedan tidigare finns bland annat bidrag till psykiatri, inklusive ungdomsmottagningar avseende kommunsektorn med 780 mnkr per år 2018 – 2020.

Under 2018 har förändringar beslutats som kan påverka bland annat kostnaderna för försörjningsstöd. Detta gäller bland annat:

- Förstärkt försäkringsskydd – höjning av taket i sjukförsäkringen. Taket höjs från 7,5 till 8 prisbasbelopp från och med den 1 juli 2018.
- Karensvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen sänks från sju till sex dagar.

Den 1 juli 2017 infördes ett nytt ersättningssystem för ensamkommande flyktingbarn. Ersättningssystemen innehåller ett större inslag av schabloner, samt styra mot mer kostnadseffektiva placeringlösningar och kortare placeringstider. Ersättningen per dygn för asylsökande och nyanlända med tillstånd sänks till 1 350 kronor/dygn (personer under 18 år): Schablonersättning lämnas med 52 000 kr för asylsökande för att täcka transport, god man och socialtjänstkostnader. Schablonersättning lämnas med 30 000 kr för nyanländ med tillstånd för att täcka kostnader för god man och särskilda kostnader inom socialtjänsten. Förändringen har inneburit väsentligt ökade nettokostnader för kommunen.

Uppdrag till nämnden

1. Socialnämnden ges i uppdrag att tillsammans med andra relevanta aktörer utveckla och stärka det förebyggande sociala arbetet i kommunen.
2. Socialnämnden utreder tillsammans med utbildningsnämnden och Region Gävleborg kedjan för att möta psykisk ohälsa hos barn.

Omvårdnadsnämnden

Trygghet och livsglädje genom hela livet.

I ett samhälle måste alla känna tillit till att man får det stöd och den hjälp man behöver närhelst behovet uppstår. Därför har ska politiken kämpa för en välfärd som omfattar alla och som garanterar människor en värdighet, oavsett var i livet de befinner sig. Dagens och framtidens omsorgsverksamhet berör oss alla på ett eller annat sätt. Samhällets stöd utifrån den enskildes behov av stöd och service ska vara tillgängligt, likvärdigt, ska hålla hög kvalitet och innehålla stora inslag av egenmakt. I denna strävan blir fortsatt utveckling av tekniska hjälpmedel en av flera viktiga pusselbitar.

En god omsorg förutsätter att personalen mår bra. Därför kan man inte separera de två perspektiven. Arbetsvillkoren påverkar också attraktiviteten inom kommunens yrkesområden. Det är av yttersta vikt att vi klarar framtida rekryteringar och att vi ytterligare höjer statusen för att arbeta i kommunen och då framför allt inom skola och omsorg. Det är också viktigt att personal får utökat handlingsutrymme inom sin profession. Stärkt bemanning skapar utrymme för personalen att tillbringa mer tid med brukarna, men ger också större möjlighet att gemensamt utveckla verksamheten och bidra till bättre arbetsmiljö. Genomförandet av heltid för Gävle kommuns anställda och anställning av mer personal är centrala jämställdhets- och arbetsmiljöreformer som ger trygghet för både brukare och personal.

Nämndens ram utökas med 44,8 mnkr till totalt 1 650,7 mnkr år 2019.

Nämnden tillfördes 10 mnkr år 2017 för att kunna öka bemanning mm inom vård- och omsorgsboenden. Resursen innefattar även en bemanning på helger via modellen för "ung omsorg". Genom riktade statsbidrag har Omvårdnadsnämnden ökat sin bemanning inom äldreomsorg. Det riktade statsbidraget sträcker sig fram till och med år 2018. Med anledning av detta utökas nämndens ram med 19,2 mnkr från och med år 2019.

Nämnden tillfördes 2018 i ram 4 Mnkr för att genom kompetensutveckling av chefer och medarbetare i hemtjänsten snabba på införandet av behovsstyrd hemtjänst med ökat medarbetarinflytande, liknande det i Bomhus hemtjänst, i alla kommunens hemtjänstgrupper. När Bomhusmodellen nått alla hemtjänstgrupper ska vidare insatser göras för att stärka teamarbetet i hemtjänst/hemsjukvård och andra kompetensutvecklingsinsatser för personal med syfte att ge ökad kvalitet för kund.

Omvårdnadsnämnden ges ökade möjligheter att i samarbete med kommunstyrelsen implementera tekniksatsningar inriktade mot bland annat säkerhet, självständighet och självservice genom den resurs på 2,0 mnkr som budgeterats under kommunstyrelsen inriktad mot digital förnyelse inom omvårdnadsverksamhet. Nämnden tillförs också i ram från 2019 en riktad satsning på 1,0 mnkr på att öka och snabba upp arbetet med att utveckla välfärdsteknik.

Med anledning av en ökad befolkning 80 år och äldre ökar volymerna inom hemtjänst. Nämndens ram utökas med 4,7 mnkr år 2019 som ökar till 38,7 mnkr år 2022. Ökade behov återfinns även för vård- och omsorgsboende, båda avseende äldre och personer med funktionsnedsättning.

Omvårdnadsnämndens boendeplan redovisar behov av olika former av vård- och omsorgsboenden 2019 - 2022 med utblick mot 2030. För att tillskapa vård- och omsorgsboenden för äldre i egen regi, via entreprenader och tecknade ramavtal med privata utförare tillförs nämnden 11,3 mnkr år 2019 som ökar till 65,4 mnkr år 2022 i enlighet med angivna platsbehov. I planen ingår en successiv avveckling av Kristinelunds äldreboende, vars hyreskontrakt löper ut 2022.

Ramtillskottet möjliggör följande tillskott av vård och omsorgsboenden för äldre under åren 2018 - 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Tillkommande äldreboenden per år	26	45	24	29	33

Utanför den gällande planperioden beräknas ytterligare ett äldreboende tillkomma i södra Hemlingby med ca 80 lägenheter år 2023.

För att tillskapa ytterligare boenden för personer med funktionsnedsättning utökas nämndens ram med 3,6 mnkr år 2019 som ökar till 18,7 mnkr år 2022.

Ramtillskottet möjliggör följande tillskott av boende för personer med funktionsnedsättning under åren 2018 - 2022 inklusive köp av platser.

	2018	2019	2020	2021	2022
Tillkommande lgh. i gruppboenden per år	8	5	5	5	5

	2017	2018	2019	2020	2021
Tillkommande lgh. i serviceboenden per år	8	2	2	2	2

Nämnden ska under 2019 formera en strategi som bygger på att tillkommande behov under planperioden för boenden ska utgöras av ett byggande i egen regi för att minska beroendet av privata alternativ.

Löne- och priskompensationen för år 2019 uppgår till 38,7 mnkr. Omvårdnadsnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 2,0 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 33,7 mnkr. För åren 2020 - 2022 uppgår det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 4,5 procent av kommunbidragen.

Övriga ramkorrigeringar avser kostnadseffekter av godkända investeringsprojekt i form av kapitaltjänstkostnader och hyror.

Statliga åtgärder med riktade statsbidrag:

Regeringens budgetproposition för 2018 och vårändringsbudget innehåller bland annat följande satsningar.

Den särskilda satsningen med 2 000 tkr på bemanning inom äldreomsorgen upphör efter år 2018. Omvårdnadsnämnden har fått ett motsvarande kommunbidragstillskott.

För ökad trygghet med hjälp av digitalisering avsätts 350 mnkr år 2018 för investeringar i välfärdsteknik i omsorgen. Med välfärdsteknik avses exempelvis mobila larm eller applikationer i mobiler och surfplattor.

Sedan tidigare finns bland annat satsning på 10 000 utbildningsplatser för tidsbegränsat anställda inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården. Medel finns med 200 mnkr per år 2018 - 2019 och med 50 mnkr år 2020.

Ett investeringsstöd ges med 395 mnkr per år 2018 och 2019 för ombyggnation/nybyggnation av särskilda boenden samt bostäder till äldre på den ordinarie bostadsmarknaden (seniorbostäder och trygghetsboenden)

Övriga beslut i budgetpropositionen för 2018 som kan få betydelse för Omvårdnadsnämndens kostnadsutveckling är bland annat

- Höjt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd från den 1 januari 2018. Beslutet innebär att bostadstilläggen höjs med upp till 470 kronor per månad, främst genom att ersättningstaket för bostadskostnaden höjs till 5 600 kronor (ogift) per månad från tidigare 5 000 kronor med en ersättning på procent. Ersättning upp till 5 000 kronor ersätts med 96 procent.

Schablonersättningen för timersättning i förordningen om assistansersättning är fastställd till 295,4 kronor för år 2018.

Uppdrag till nämnden

1. Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att fortsätta arbeta med flexibla arbetstidsmodeller för att successivt minska på de ofrivilliga delade turerna i kommunen.
2. Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att till budgetberedningen 2019 återkomma med en beskrivning av hur bemanningen inom kommunens vård- och omsorgsboenden ska öka. Uppdraget ska redovisa vilken kommunal finansiering som krävs för att tillsammans med framtida statsbidrag och stimulansbidrag skapa en bemanning som minst möter 2011 års nivå i personaltäthet.
3. Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att utreda kostnader och nytta av att införa behovsamtal och rätt till 2 timmar icke behovsbedömd förebyggande hemtjänst för personer över 75 år. Uppdraget ska presenteras till budgetberedning 2019. Möjligheten till införande ska ta hänsyn till nationell lagstiftning.
4. Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att göra en översyn och ett utvecklingsarbete hur hemsjukvården/specialistvården ska kunna göras mera effektiv och kvalitativ och hur rätt kompetensnivå ska kunna säkerställas framåt.
5. Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att göra en genomlysning av alla privata utförare, med fokus på personalens anställningsvillkor, tillsammans med arbetstagarorganisationerna. Målet är goda anställningsvillkor för alla.
6. Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att utforma ett uppföljningssystem, som säkerställer avtalsefterlevnad i både egen och privat hemtjänst och där Omvårdnadsnämnden kontinuerligt, minst varje delår, ska ges rapport om eventuella avvikelser och åtgärdsplaner för dessa.
7. Omvårdnadsnämnden ges i uppdrag att omarbeta ersättningssystemet inom LOV för att differentiera ersättning i tätort/landsbygd.
8. Omvårdnad uppdras att införa ett ickevalsalternativ för den enskilde som inte kan eller inte vill välja utförare inom Lov. Detta ska utgöras av kommunens egen verksamhet.
9. Omvårdnadsnämnden uppdras att ställa särskilda kontraktsvillkor avseende arbets- och anställningsvillkor i enlighet med kollektivavtal samt att heltid ska vara normsättande vid all LOV och LoU. För det fall utföraren anlitar en underleverantör som har arbetstagare som utför arbete inom kommunen, åligger det utföraren att säkerställa att de vid var tid gällande villkoren efterlevs av den som är arbetsgivare.

Valnämnd

För en god möjlighet att påverka vårt demokratiska samhälle

Nämndens ram sänks med totalt 0,8 mnkr år 2019 till totalt 1,7 mnkr.

Genomförande av EU-val 2019 är mindre kostsam än det allmänna valet 2018.

Överförmyndarnämnd

Nämndens ram sänks med 0,6 mnkr år 2018 till totalt 11,4 mnkr.

Under 2018 tillfördes nämnden 3,0 mnkr för tillkommande arvodeskostnader avseende ensamkommande barn och ny ersättningsmodell från staten. Då antalet inkommande ärenden sjunker minskar även nämndens kostnader på sikt, varvid ramen för år 2019 har nedjusterats med 0,7 mnkr.

Löne- och priskompensationen för år 2019 uppgår till 0,2 mnkr. Överförmyndarnämnden har för år 2019 ett effektiviserings-/omstruktureringskrav med 1,0 procent av de tilldelade kommunbidragen. Detta motsvarar en sänkning av ramen med 0,1 mnkr. För åren 2020 - 2022 uppgår det sammantagna effektiviserings-/omstruktureringskraven till 3,5 procent av kommunbidragen.

Finansförvaltning

För rent oförutsedda behov budgeteras 4,0 mnkr per år.

För år 2019 budgeteras 5,0 mnkr för att stödja ett omvandlingsarbete i kommunen. Denna resurs kan riktas till HR att hantera för att finansiera pensionslösningar i samband med omstruktureringsarbetet. Kommunstyrelsens HR-avdelning ges i uppdrag att utarbeta en strategisk kompetensförsörjningsplan med aktiviteter riktade till kompetensutveckling och utbildningsinsatser inom bristyrken i kommunen. Uppdraget utförs tillsammans med berörda nämnder och förvaltningar och 5 miljoner fonderas för ändamålet.

Då osäkerhet finns i prognoserna budgeteras reserv för obalanser med 5 mnkr år 2019 och med 10 mnkr år 2020 respektive 2021. Reservmedel budgeteras också för korrigerande av volymändringar med 10 mnkr 2019-22. Resurser motsvarande 20 mnkr flyttas från finansförvaltningen till socialnämnden för att möta omställningskostnader i hanteringen av ensamkommande barn.

För att möjliggöra tillgång till öppet geodata budgeteras en resurs med 1,3 mnkr per år.

Vissa investeringar redovisade hos det kommunala fastighetsbolaget Gavlefastigheter är av fastighetsteknisk art och i nuläget inte klart destinerade till en speciell nämnd. Detta kan t ex avse energieffektiviseringar, VVS-investeringar mm. Beräknade hyreseffekter av dessa investeringar är beräknade och lagd i en central pott för att en senare ramkompensation ska vara möjlig till de nämnder som berörs av tillkommande hyror. För år 2019 uppgår den avsatta summan till 8,2 mnkr som stiger till 24,7 mnkr år 2022.

Kommunen tar ut utdelning från det kommunala bostadsföretaget Gavlegårdarna via moderbolaget Gävle Stadshus AB med 16 mnkr per år för att möjliggöra bostadssociala åtgärder/investeringar i kommunen. Då medel återstår från tidigare års utdelning budgeteras dock en kostnad med 18 mnkr 2019 och därefter 16 mnkr per år.

Under finansförvaltningen har centrala medel för löner budgeterats, vilket ger kommunen ökade möjligheter till att bedriva en aktiv lönepolitik. För år 2019 - 2022 motsvarar denna lönepott 0,7 procent av de samlade lönenivåerna per år. Inklusivt arbetsgivaravgifter uppgår den budgeterade summan till 26,2 mnkr år 2019.

Kommunens nämnders resultat balanseras efter bokslutsanalys till egna resultatfonder. För att ge nämnderna möjlighet att kunna få godkännande att disponera delar av sina resultatfonder budgeteras en resurs med 2,0 mnkr per år för ändamålet.

Ökad avtalstrohet i inköp och skärpta upphandlingar beräknas ge besparingar med minst 10 mnkr år 2019 och under perioden. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med plan för genomförande. Koncernen kommer under år 2018 att påbörja ett större effektiviseringsarbete (FOG) med full effekt från år 2019, som ändrad organisation, ökad centralisering av stödresurser i kommunen och en övergång till mera samlad förvaltningsorganisation. En besparing med 5 mnkr beräknas uppnås år 2019 inom de effektiviseringskrav som ingår i nämndernas tilldelade ramar.

**Specifikation av medel upptagna under
finansförvaltningen mm:**

Tkr	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Oförutsedda medel:					
Till Kommunfullmäktiges disposition:					
Rent oförutsett	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Till Kommunstyrelsens disposition:					
Rent oförutsett	6 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Reserv obalanser	2 000	5 000	10 000	10 000	
Omställningsarbete centralisering	5 000	5 000			
Effektiviserade inköp o upphandlingar	-10 000				
Gävle växer	0	0	0	0	0
Öppet geodata	0	1 300	1 300	1 300	1 300
Ej utlagda hyreskomp mm	3 400	8 200	11 400	14 500	24 700
Bostadssociala åtgärder	18 000	18 000	16 000	16 000	16 000
			0	0	0
Effekt lagstiftning ensamkommande mm	20 000		5 000	5 000	5 000
Resurs för akutboende					
Reserv för volymkorrigeringar	10 000	10 000	15 000	15 000	15 000
Disposition ur resultatfonder	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Reserv kopplad till pensionsförmåner	0	5 000	5 000	5 000	5 000
Totalt oförutsett	57 400	59 500	70 700	73 800	74 000

